

PÄIKE

AJAKIRI LASTELE JA NOORTELE

Detsember
1938

Nr.
12

Tallinna
VIII Linna Algkooli
RAAMATUKOGU

№ 972/1A

Fõulunumber
Hind 35 senti



40

Nelikümmend

40

„KULDKIRJA“ noorsooraamatut

Iga raamat värvilise, nägusa kaanega heal paberil, ühe- ja mitmevärviliste illustatsioonidega; terve seeria kokku ca 900 lk. Seeria viiakse lõpule 1939. a. kevadeks.

Toimetanud õpetaja ja noorsookirjanik E. T a s a, redigeerinud mag. Joh. A a v i k ja mag. A. V. K õ r v. Illustratsioonid A. Bach-Liimandilt, E. Lepsilt, E. Estamilt, B. Lukatsilt ja paljudelt teistelt kodu- ning välismaistelt kunstnikelt.

Seeria sisaldab:

- | | | | |
|--------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------|---|
| 1. E. Peterson-Särgava: | Kui ma alles koolis käisin. | 21. Ch. Roberts: | Ema armastus. |
| 2. J. Jalk: | Muistne mägi. | 22. A. Tšehhov: | Laukots. |
| 3. K. A. Hindrey: | Argus. | 23. D. Mamin-Sibirjak: | Jutt varblasest. |
| 4. J. Parijõgi: | Mägiste poiste kana-
kasvatus. | 24. F. Rabelais: | Gargantua. |
| 5. L. Tigane: | Karupojad Mõmm ja Urr. | 25. Ch. de Coster: | Til Uylenspiegel — noortele
kohand. E. Tasa. |
| 6. I. Urm: | Haikala sünnipäev. | 26. Kreeka muinas-
sangareid — | noortele kohand. E. Tasa. |
| 7. J. Oro: | Kajakad karil. | 27. H. Chr. Andersen: | Pöial-Liisi. |
| 8. T. Pöldhein: | Vana öökulli saladus. | 28. J. Grimm: | Kolm imeasja. |
| 9. S. Einer: | Sõda kuuskede all. | 29. E. Seton-Thompson: | Höbelaik. |
| 10. E. Tasa: | Kodunurmelt I (anto-
loogia). | 30. R. Kipling: | Kass, kes kõndis, kuhu
tahtis. |
| 11. „ „ | Kodunurmelt II (anto-
loogia). | 31. C. Doyle: | Allveelaevade sõda I. |
| 12. E. Peterson-Särgava: | Loomade ja lindude sõda. | 32. „ „ | „ „ II. |
| 13. K. Parts: | Vabadussõja lood noortele. | 33. Ch. Perrault: | Saabastega kass. |
| 14. C. R. Jakobson: | Lugusid noorele lugejale. | 34. Z. Topelius: | Kask ja täht. |
| 15. J. V. Jannsen: | Kündja. | 35. M. Twain: | Hüppav konn. |
| 16. Fr. R. Kreuzwald: | Pilli Tiidu. | 36. L. Tolstoi: | Bulka. |
| 17. J. Kõrv: | Veealused. | 37. E. Tasa: | Võõrailt väljult. |
| 18. M. J. Eisen: | Eesti rahvanalju noortele. | 38. J. London: | Muistend Küssist. |
| 19. A. Kitzberg: | Sauna Kärdu jõulud. | 39. Vilhelm Tell — | noortele kohand. S. Einer. |
| 20. Vene muinasjutte — | koost. E. Tasa. | 40. U. Pollaczek: | Ürgmaailma vangistuses. |

Esimesed raamatud ilmuvad juba enne jõulu.

Eltellimine kuni 15. detsembrini 1938:

1) kohemakstavas rahas Kr. 12.—; 2) osade kaupa tasudes Kr. 14.50 (sissemaks tellimise andmisel Kr. 2.50 ja kaheksal järgneval kuul Kr. 1.50).

Peale ilmumist maksab kogu seeria Kr. 19.—.

Tellimisel võib tellimishinna tasuda posti jooksvale arvele nr. 737 või saata raha kirjastusele postmarkides. Tellimisi võtavad vastu ka suuremad raamatukauplused ja selleks volitatud usaldusmehed.

Kirjastus „KULDKIRI“

Tallinn, Harju tn. 20.
Telef. 410-47.

Tartu, Suurturg 15.

Posti jooksev arve nr. 737.
Postiaadr.: Tallinn, pk. 462.

PÄIKE

Ajakiri lastele ja noortele

DETSEMBER 1938

NR. 12



Tallinna
VIII Linna Algkooli
RAAMATUKOJU

№ 972/A

Jälle on jõulud...

Püha Nikolaus – esimene jõuluvana

Johannes Kaup

Jõulud saabuvad ja jälle ootavad noored „Päikese“ lugejad väikest halli või koguni valge habemega mehikest, kes tuleb kepi ja kotiga ning valmistab rõõmu lastele ja vanadele. Jõululaupäev saabub, laskub videvik, ja siis tuksuvad kõikide südamed kiiremini, silmad sädelevad ja kuulatatakse pingutatult — kas kostab juba uksele tasast koputamist? Ja enamasti ikka kostab. Jõuluvana käib ikka majast majja, eriti seal, kus noored lugejad olnud head ja sõnakuulelikud. Nüüd jutustame aga „Päikese“ lugejatele loo esimesest jõuluvanast, nõnda nagu jutustab legend ja ajalugu. Jutustame inimesest liha ja verega, kes ükskord kuski sündis, elas ja ka suri. Kõik hilisemad jõuluvana on selle esimese järeltulijad.

6. detsembril 345. aastal pärast Kristuse sündimist (nüüd juba 1593 aastat tagasi) sündis Väike-Aasia põhjarannikul Lüükias, väikeses mäestikust piiratud linnakeses, kus puhusid alati karmid meretuuled, laps, kes sai endale nimeks Nikolaus. Praegu tuntakse seda linna Patara nime all. Omaaegselt Rooma keisririigi hiilgavast linnast on järele jäänud ainult müüride ja templite, teatrite ning endiste uhkete ehitiste varemeid. Selle tookord hiilgava linna sadamas nägi väike Nikolaus tihti galeeriorjade laevu, mis sõitsid sadamasse ja väljusid sealt. Seal nägi Nikolaus ka vaevatud inimeste valu ja kasvas kokku merega, mis täitis teda armastusega. Peaaegu kogu oma elu veetis Nikolaus mere ääres, surses sünnilinna lähedal Myras. Ka see linn seisis sel ajal kultuuriliselt kõrgel arenguastmel, millest jällegi annavad tunnistust praegused varemed.

Juba koolipõlves meeldis Nikolausele rõõmustada oma kaasõpilasi, eriti aga vaesemaid, mitmesuguste kingitustega.

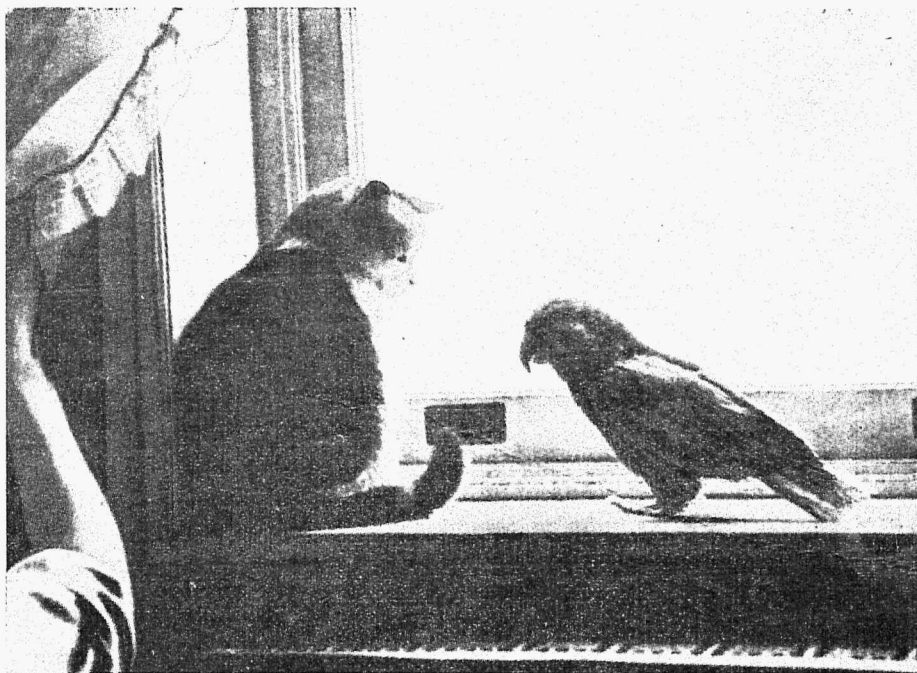
Nikolause vanemad olid jõukad ja poeg võis endale lubada kinkimisrõõmu.

Lootes oma pojast tarka ja koolitatud meest, saatsid vanemad Nikolause ülikooli, kus see hakkas õppima usuteadust. Ülikoolis osutas Nikolaus nii suurt andekust ja usinust, et ta juba üsna noorukesena sai Myrasse preestriks. Kohe selle järel sooritas noor preester pikema reisu „töötatud maale“ — Palestiinasse, külastades pühi paiku paljudes kohtades ja viibides kauemat aega paikades, kus liikunud õnnistegija Kristus. Kui Nikolaus siis viimaks tagasi kodulinna pöördus, sai ta seal piiskopiks. Eelmine piiskop oli just surnud.

Myra linna piiskopina hakkas Nikolaus nüüd käima majast majja, tiaara (krooniga sarnanev kübar) peas, kõver kepp käes, kott kingitustega seljas. Liikudes niiviisi ringi just nagu praegu kujutatav jõuluvana, jagas Nikolaus lastele helledelt andeid. Kõik lapsed armastasid Nikolaust, ta kuulsus kasvas ja levis ikka kaugemale, ning kuigi Nikolause juustesse aastatega tekkis ikka enam vanadusehõbedat, jäi ta süda igavesti nooreks.

Oma merereisul „töötatud maale“ ja tagasi oli Nikolaus õppinud tundma merimeeste rasket elu, oli ka ise elanud üle palju raskeid kannatusi. Nüüd armastas ta merimehi ja nende perekondi samuti, nagu väikesi lapsi. Ka neile jagas ta helledel käel kinke ja andeid. Varsti hooldas Nikolaus juba ka vange, sirutades neile oma abistava käe. Nikolaus oli tark ja suur inimestetundja, kes oskas mõista vaeseid vange ja teadis, et neistki võib veel saada korralikke inimesi. Veel suuremaks kasvas armastus Nikolause vastu ja ta nimi oli nüüd kõikide suus, olgu kas lähedal või kaugel.

See kõik oleks kestnud vahetpidamata Nikolause elu lõpuni, kuid siis tuli tal



Kaks haruldast sõpra.

kokkupõrge vägeva Rooma keisriga. Ta ei tahtnud sügavalt usklikuna rooma jumalatele ohverdada ja hakkas vastu. Selle eest tuli aga Nikolausel istuda mitu aastat vangis. Alles Constantinuse valitsuse ajal vabanes Nikolaus uuesti vanglast ja võis jälle asuda elama oma armastatud Myrassse. Seal ta ka suri. Kõikide kurbus oli suur. Kaugelt ja lähedalt tuli inimesi suure heategija hauale, lapsed ja vanad ei tahtnud seal enam lahkuda ja neid tuli selleks sundida. Varsti peale seda tekkis aga kõigisse maadesse Nikolause järgi nimetatud kirikuid (Tallinnas Niguliste kirik).

Nõnda möödus kokkuvõttes esimese „jõuluvana“ Nikolause elu kauges minevikus. Teda hakati nimetama P ü h a k s Nikolauseks. Tänapäevani on ta jäänud katoliku kirikus merimeeste kaitsepühakuks, keda rahvapäraselt meilgi kutsutakse Nigulaks. Püha Nikolause mälestuspäevana pühitsetakse meil 6. detsembril — nigulapäeva, Nikolause sünnipäeva. Protestantlikkudes maades on nigulakombed nihkunud juba ammu jouludele, kuid ka seal on kommete aluseks ikkagi merehädaliste päästmine, näljaste, vaeste,

nõrkade ja laste aitamine, surnute elustamine jne.

Ei ole küll päris täpselt teada, millal ja kuidas sai alguse praegune jõuluvana-komme ja millal hakati jäljendama Püha Nikolause abistamisi. Esimesed teated selle kohta on aga Itaaliast, kus veel praegugi korraldatakse rõõmsaid pidusid ja jagatakse andeid, — mitte küll 6. detsembril, vaid 9. mail, kuid ikkagi Nikolause auks. Juba mitusada aastat tagasi hakkas ka Saksamaal käima jõululaupäeval majast majja isik, kes kuulutas jõule ja jagas lastele jõulukinke. Ja tänapäeval on see komme levinud kõikides maades ja riikides.

Püha Nikolaus sai katoliku kiriku pühakuks ja ta mälestuspäevaks oli ta sünnipäev, 6. detsember. Alles usupuhas-tuse ajal nihkus see päev jõuludele. Majast majja hakkas siis käima mees maiustistekotiga ja vitsakimbuga, kandes samuti kõverat keppi, nagu omal ajal Nikolaus. Nüüdne jõuluvana teeb teravat vahet heade ja halbade laste vahel, Püha Nikolaus seda ei teinud ja saavutas alati kõige paremaid tulemusi heaga.

Niisama vana on aga ka küünla ajalugu. Juba vanad roomlased tundsid pigi

Matk taevarannale

Johannes Selg

K.Ü. „Looduse“ käesoleva aasta lastekirjanduse võistluse laureaat

(Järg.)

Kuningapoeg, kes oli väga lahke ning armas noor mesikäpp, tänas penisid ja Õssut veel mitu ja mitu korda isiklikult, paludes neid kohe kaasa tulla karude linna, et kuningas võiks kangelaste auks korraldada suure peo, annetada aumärke ja lasta sõdureid marssida, nagu seda alati tehakse sellistel kordadel. Ja siis kutsus ta ka kõik vabanenud loomad ja linnud karude linna külla, mis kutse suure rõõmu ning käraga vastu võeti. Kohe moodustati pidulik rongkäik, mille eesotsa asus karuprints, ja siis hakati laulu ning leelutamiselega liikuma karude linna suunas.

Kuus tuhat nahkhiirt olid hirmuga lennanud lähedasse metsa, kus mässusid ühe kuuse külge ega saanud nüüd sealt edasi ega tagasi.

Kutt läks neid lähemalt vaatlema, aga siis hakkas üks nahkhiir, kes oli arvatavasti teiste pealik, kõnelema:

„Kulla kutsu, pai penike, päästa meid siit kuuse küljest lahti, muidu sureme nälga! Küllap tasume sulle selle eest jõudumööda.“

„Tühja mul veel tasujaid!“ urises Kutt.

„Tasume küll,“ jätkas nahkhiir. „Kui päästad meid siit lahti, siis viime su üle laane ning rabade, kuhu aga ise soovid.“

„Aga mul on kolm kaaslast; ma ei tihka neid maha jätta,“ ütles Kutt.

„See ei tee viga,“ seletas nahkhiir. „Meie jõuame teid kõiki vedada. Nii pääsete kerge vaevaga, kuhu aga soovite.“

Ja kõik kuus tuhat nahkhiirt kordasid pool-sosinal pealiku sõnu:

„Meie jõuame teid kõiki vedada. Nii pääsete kerge vaevaga, kuhu aga soovite.“

Kutt rääkis Valduga, kõneles Tutiga, õien-das Õssuga — ja siis otsustatigi nahkhiirte sõidukis lennata tagasi koju, sest võõrsil hakkas pikapeale juba igavaks minema. Kodus ootasid aga pehmed pesad, päikesepaistessed nurmed, lõbusad karjapoised ning ulakad mullikad.

Nahkhiired harutati puude küljest lahti, seati nõõrid korda ja asuti mahukasse korvi, milles enne oli sõitnud nõid Õua.

Aga siis tuli Õssule meelde, et tema pea ei kannata kõrgelt alla vaadata, ja nii jäi ta siiski teistest maha, liitudes rongkäigu viimase osaga, mis lookles nagu madu puude ning põõsaste vahel.

„Head teed ning jällenagemist!“ hüüdis ta penidele, kes olid asunud juba mugavalt oma kohtadele. „Vaatan, kuidas pidu karude linnas läheb, ja sõidan siis kuninga tõllas tagasi koju. Küllap võtan teilegi mõne maitseva pala kaasa.“ Ja juba ta oligi kadunud puude taha.

Põrisedes tõusid kuus tuhat nahkhiirt üles siniõhku. Korv vabanes maapinnast, hõljus pisut, aga püsis ilusasti tasakaalus.

Varsti paistis maa all nagu suur kaart. Metsadest olid jäänud vaid rohelised ning sinised

või vahaga niisutatud linast nõõri, mida tarvitati valgusallikaks. Põletamiseks tarvitati ka pigi või vahaga kaetud papüüruseribasid või köisi, samuti pilliroo südameid. Hiljemini valmistati seesuguseid küünlaid kindlas pikkuses ja nende põlemisaeg sai ajamääramise aluseks isegi kohtuprotsessidel. Juba väga vanal ajal võeti küünal tarvitusele kirikutes. On teada, et Martin Lutheri ajal tarvitas näiteks Wittenbergi lossikirik aastas 35 000 naela küünlaid. Tollal tunti aga

ainult rasv- ja vahaküünlaid, kuna praegu tarvitusel olevatest steariinküünaldest kuuleme esmakordselt alles 1820. aastal, seega alles 118 aastat tagasi. Küünlavalgus saadab aga praegu inimest ta sünnist surmani. Ja mis paneb noortel silmad rohkem särama kui küünlavalgus! Küünaldeta ei saa kujutleda ka jõulupühi, just samuti, nagu ei saa kujutleda jõulupühi jõuluvanata. Küllap ootavad küünlaid ka kõik „Päikese“ lugejad ja küllap jõuluvana neile ka ilmub.

laigud, jõed voolasid all nagu hõbedased sõonekesed, järved läikisid tillukeste peeglitena.

„Ei ole viga,“ urises Kutt.

„Hirmus kõrgel on!“ arvas Valdu.

„Mul on nagu külm tuul südame all!“ kaebas Tuti.

Aga nahkhiired lendasid ikka kiiremini ning kiiremini, kuni õhk lausa vuhises mööda ja pea hakkas ringi käima. Oldi nii kõrgel, et sõideti läbi isegi helekollastest sulgpilvedest, mis olid tulvil peeni jääkillukesi.

Ikka enam kaldusid nahkhiired itta, sinna, kust tõuseb õhtuti suur kuld kollane kuu ja hommikul hõbehele päike.

Ja nii lennati kaua.

IV lugu.

Matk taevarannale.

Päike oli muutunud juba punakaks ning vajus üha enam allapoole. Nahkhiirte tiivad punetasid, taevas õhetasid purpurpunaselt suured pilvemäed. Ja siis hüppas Kutt järsku korvis püsti ning hüüdis:

„Hei, nahkhiired, pidage! Pöörduge ümber! Meie kodu on ju hoopis õhtu pool. Kuhu te tormate, sõgedad!“

„Oi, seda oleks pidanud neile juba ennemini ütleva,“ arvas Valdu.

„Küll olime rumalad, et me neid juba kohe alul ei käskinud koju sõita!“ kurtis Tuti.

Aga nahkhiired kihistasid vaid naerda ja kihutasid ikka edasi hommiku poole.

„Kuhu te kihutate?“ hüüdis Kutt. „Tahtsime koju sõita, aga teie lendate hoopis vastaskülge.“

„Lendame taevarannale! — Taevarannale lendame! — Lendame koju kaljukoobastesse!“ hüüdsid nahkhiired ja naersid.

„Või taevarannale!“ ütles Kutt. „Sinna pidime ju meiegi matkama oma tõllaga. Noh, ja nüüd tulebki tahtes-tahtmata ka seal ära käia. Küllap pääseme viimati ikka jälle koju tagasi.“

„Küllap annab kodus veel hulk aega oma dele ning võõrastele pajatada, kus me kõik oleme viibinud ja milliseid tegusid teinud,“ arvas Valdu, Tuti aga ütles, et tema oleks küll parema meelega kodus, sest õhk minevat järjest külmemaks.

Õhk oli muutunud tõepoolest õige jahedaks, kuid see tuli sellest, et nad viibisid õige kõrgel, ja kõrgel on õhk alati jahe.

Aga siis algas laskumine.

Kõrged, teravate tippudega kaljumäed olid otse nende all. Eemal aga, ulatudes mõõtmatusse kaugusse, mühises suur ning sügav meri, mille kohal lendasid valged kajakad.

Oli juba üsna hämar, kui nahkhiired maabusid suure kaljumäe hallil jalal, mis oli tulvil arvukaid lõhesid, koopaid ning õõnesteid.

„Nüüd oletegi taevarannal!“ ütles nahkhiirte pealik penidele. „Siit edasi pole enam muud kui meri. Mis aga leidub mere taga, sellest pole meil vähimatki aimu. Siin on nahkhiirte riik, ja meie oleme nüüd jälle kodus. Meil pole enam tarvis orjata kurja nõida ja seejärel pärast täname teid südamest, et vabastasite meid tema kütkest.“

„Aga kuidas me siit nüüd koju pääseme?“ hüüdis Tuti.

„Oh, see on kerge,“ seletas nahkhiirte pealik. „Oodake vaid pisut. Varsti tõuseb merest täiskuu. Minge kuu juurde ja paluge teda, et ta teid kaasa võtaks. Hommikuks jõuab kuu teie küla kohale, ja siis olge kärmed, et parajal kohal maha tulete, muidu peate palju maad täiesti asjata jooksuma. Soovime teile kojujõudmiseks palju õnne!“

„Nägemiseni!“ hüüdsid kõik kuus tuhat nahkhiirt, ja siis tõusid nad kiiresti lendu, kadudes ühte suurde mustavasse õõnsusse, mis asetses kõrges kaljumäes.

Nüüd hakati ootama kuud. Taevarand oli hämar ning üksik, vaid lõputu meri kohises eemal, paisates kaldale kummalist valget vahtu, mis hõõgus seal otsekui jaaniussikeste parv.

Äkki ilmusid kivisele kaldale helkivates vaskrüüdes mehed. Neil olid peas toredad valged sulgtutid ja käes pikad pasunad, mis olid kaunistatud kirevate lipukestega, kuigi nende värve hämaruse tõttu hästi polnud võimalik eraldada.

Siis, otsekui käsu peale, tõstsid nad oma pasunad üles, pöörasid nende otsad mere poole ja puhusid:

„Tataa-tat-tataa! Tataa-tat-tataa!“

Samal hetkel levis üle merevee kuld kollane valgus, ja täiskuu tõusis aeglaselt ning väärilt mere rüpest, otsekui hiiglasuur lõngakera. Vaskrüüdes mehed lasksid oma pasunad vajuda, pöördusid ümber, ja kadusid niisama tähelepandamatult nagu nad olid tulnudki.

Kvartett

I. Krõlovi järgi

Nii jutustab üks vana mõistulugu,
et eesel, pärdik,
mesikäpp ja sikk,
kes kuuluvuselt kõik on neljajalgset sugu,
kord võtnud nõuks kontserti anda,
keelpillidel mõnd pala ette kanda.
Nad muretsenud viiulid ja noolid
ja istunud siis pärna alla maha,
et paista möödujatele rohkem silma
ja üllatada nii maailma
kontserdiga, et näe, ka loomad
mis helikunstiski veel loovad!
Kui algas mäng, mis pidi köitma meeli,
ahv pilgu vihase ju heitis üle õla:
„Kas pillidel ei ole küllalt keeli,
harmoonilist et saavutada kõla?
Oot, sõbrad, seis!
Siin peituvat näib viga meis,
meist keegi pole võtnud õiget aset.
Kuis muusikat nii kuuldavale lased!
Te istute nii kuidas keegi paremaks just peab.
See asi lahendagem,
nüüd kohad vahetagem
ning kikkis kõrvul kuulakem, kas veab.“
Uus katsetus. On pärdik jälle kuri,
et sellestki ei saanud mingit abi.
Siis aga eesel, kellel lame kabi,
ka tahtis anda teistele head nõu

ja näidata, et see ei käi tal üle jõu,
mis sest, et eeslitest on räägitud vaid paha,
ta millega küll leppida ei taha.
Ta äratas nii teistes lootust
ja nõuab kannatlikku ootust:
„Küll näete, lugu kõlab märksa parem
kui senini ja varem,
kui istute kõik ilusasti ritta.
Siis saate tingimata kiita.“
Nii kuulatigi eesli tahet,
ei kardetud sest erilist just pahet
ja ritta istuti, — kuid ikkagi ei vea
ning milles seisneb viga — mine tea!
Kuid juhtumisi ööbik sinna saabus,
kontserdiandjate just ette maabus.
„Ja sõbrad tema poole pöördusidki palves:
„Sul teadmisi on laulu alal varaks.
Me oma katsetused teind meid araks.
Sa lahenda see segadus nüüd heaks,
kus iga mees meist istuma küll peaks,
et mäng meil kõlaks nagu kord ja kohus.
Või muidu — meie au on tõesti ohus!
Ja pillid meil ju on ja noolid ka!“
„Mu sõbrad, jaa —
et mängida, seks vajalik on oskus
ja kõrvu, mis ei salli liigset kõla!“
Nii lausus ööbik neil' ja lendas ära.

Kohisedes ning mühisedes lähenes kuu, pais-
tes penidele nüüd nagu hiiglasuur kuldkollane
ketas, mis kattis peaaegu poole taevast.

Nüüd tuli penidele parajal ajal meelde, mida
nahkhiir oli käskinud teha, kui kuu tõuseb. Ei
võinud enam põrmugi viivitada, sest juba ker-
kis kuu alumine serv veepinnalt.

„Kuuonu, võta meid ka kaasa!“ hüüdis Kutt.

„Kulla kuu, oota pisut, tuleme sinuga!“ kar-
jus Valdu ja liputas oma kirjut saba.

„Armas kuuvana, ära meid maha jäta, meie
tahame kangesti koju minna!“ kilkas Tuti.

„Näeh, kolm koera korruga taevarannal!“
imestles kuu. „No kuhu te siis mõtlete minna?“

„Tahame koju minna! Huhuu!“ ulgusid

penid kooris. „Tahame Hõbemäe külla tagasi!
Huhuu!“

„Tunnen seda küla väga hästi,“ ütles kuu.
„Sinna on hea tükike maad, jalgsi läheksite
seda mitu nädalat. Noh, hea küll, ronige siis
peale! Aga tehke kiiresti, mul pole enam sekun-
ditki aega oodata, muidu lähevad maa peal
kõik tähetundjate ning kuu-uurijate matemaat-
tilised arvestused segamini nagu puder ja
kapsad.“

Silmapiilk hüppasid penid nüüd kuu pinnale,
mis juba hea tükikese merepinnast kõrgemale
oli tõusnud. Tuti pidi juba peaaegu tagasi kuk-
kuma, aga Valdu sai tal veel õigel ajal turjast
kinni, muidu ta olekski jäänud taevarannale.

Tee lõpul

J. Palm

*See oli, emakene, ammu,
kui õitses sinu koltund palg,
siis astuda võis jõulist sammu
sel kepi najal toetuv jalg.*

*Nüüd sulle tarekünnis kõrge,
liig pikk on kaevu-, aidadee.
Taas lapsepäevis oled, nõrgem, —
üks elus väsind vanake.*

*Ei silm näe päiksekiirte kulda,
töös, vaevas kõverdunud käed.
Tuhm pilk sul otsib puhkust mullas —
aeg hõbetas su ruuget pead.*

*Üks aasta lendas teisest üle,
vajus varjudesse eluhakk.
Sul mullalõhn, ent pehme süle,
kus sooja leiab lapserrakk.*

*Laps — võsu see on kõdund kännust,
tal peod on päiksekulda täis.
Ta jätkab selle katkend rändu,
kes kepi najal õues käib.*

*Laps, aeg sul rõõmud, mured jagab —
nüüd luiluta, suus vilepill!
Pea vanaema mullas magab,
ta silmil õitseb sinilill.*



*Esimese püha hommikul on juba aega jõulukinke põhjalikum
vaatlusele võtta.*

Küll oli kuu peal tore! Kõik säras ja läikis siin kuldselt ning sinakalt. Ja all laius suur hämar maa, mis puhkas nüüd segamatus unerahus.

„Niisugune sa siis oledki, onu kuu!“ hüüdis Tuti. „Ilus, selge ning särav — ja inimese näoga.“

„Ohoo, see pole kaugeltki minu tõeline nägu!“ naeris kuu ja pööras ennast pisut, et mitte õigelt teelt kõrvale kalduda. „Selline olen ma ainult neile, kes taevarannalt minuga kaasa tulevad või alt maa pealt üles vaatavad. Aga et teie külani veel hea tükike maad on, siis võiksite ju mind ka teisest küljest tundma õppida. Näete seda väravat seal, millel ripub silt —

PLANEET KUU. Minge väravast sisse ja vaadake pisut ringi, aga enne rõivastuge neisse hallist kivist ülikondadesse, mis ripuvad värava kõrval varnas. Neis ülikondades olete kaitstud liigse kuumuse kui ka õhupuuduse vastu, sest, tõtt-õelda, õhku ega vett mul teile anda pole, kui te sellest väravast läbi lähete. Mul on küll väga kahju, kuid midagi pole parata.“

„Lähme siis pealegi ja vaatame järele!“ ütles Kutt ja ruttas koos teiste penidega värava juurde, mille kõrval varnas rippusid ka hallist kivist ülikonnad. Kui nad kuurõivad olid selga ajanud, siis vajutasid nad värava käepide-mele — ja see avanes otsekui isenesest.

Ääretu, hiiglasuur tuhaväli avanes nende

imestlevalle pilkudele. Ja sellest tuhaväljast kerkisid süsimusta taeva poole kolekõrged nõel-teravad kaljud, mis heitsid hallile tuhale musti varje. Halastamatult kiirgas tuline päike pimedast taevast, ainsatki pilvekest polnud kuski näha, küll aga sätendas kõikjal tuhandeid tähti, ja üks pütipõhja suurune kuu konutas aiva silmapiiri lähedal. Alles pärast kuulsid penid, et see oli olnud maakera, nende eluase ning jahimaa.

Tuti tahtis minna ühe õige lähedal sädeleva järsu mäe juurde, kuid siis märkas ta imestudes, et oli muutunud nii kergeks nagu udusulg. Igal sammul kerkis ta kõrgele üles õhku, vajudes siis aeglaselt ning viga saamata uuesti alla.

Ka Kutt ning Valdu tegid Tuti eeskuju järgi, ja nüüd hüppasid kõik kolm nagu suured rohutirtsud, ikka edasi, otse nende ees hiilgava mäe suunas.

Kuid mägi jäi ikka samasse kaugusse, päike põletas halastamatult, kivist ülikonnad hakkasid juba karvu kõrvetama, ja ka hingamine muutus raskeks, sest kuurõivastisega kaasa toodud õhk hakkas lõppema.

Miski õige tuline asi põletas Tuti nina nii valusasti, et ta karjatas. See oli vist tuliseks läinud kivist ülikond. Kuid ei kostnud vähimatki häält. Kõik oli vaikne nagu hauas. Suuri vaevu suutsid nad joosta värava juurde ja avada selle. Kõigil oli hing kinni jäänud õhu- puudusest ja karvad lausa kõrbesid juba kuumaks läinud kivikesta all.

Kuu kuulab tähelepanelikult, mis penid olid näinud ning tundnud kivist värava taga, ja ütles siis naeratades:

„Siitpoolt olen ma küll kuum, see on tõsi. Kuid tagumine külg külmetab mul alatasa ja on kottpime. Kui te juhtuksite kogemata sinna, siis külmuksite silmapilk jääks. — Aga nüüd peame selle huvitava jutu lõpetama, näete, oleme just parajasti Hõbemäe küla kohal. Teil

on nüüd paras aeg siin maha minna. Olen nüüd üsna madalal ja teil õnnestub siit kerge vae- vaga lähedase männi latva hüpata. Soovin teile head teed ning palju õnne, ja tuletage ka mind vahete-vahel meelde, kui ma jälle oma igavat teed üle taeva laotuse rändan.“

„Penid on kuuga alati parimas sõpruses elanud,“ vastas Kutt. „Täname teid südamest kõige lahkuse eest ja laulame teie auks meie pisikese penisalmi:

Urri, urri, urri, — huu!
Meie penikesed ju!
Rõõmsail rajul rändame,
kõike kurja ründame.

Urri, urri, urri, — huu!
Meie penikesed ju!
Meie sõbraks kuldne kuu,
muru, mets — ja pehme luu . . .“

Nüüd olid taevarannale matkajad taas ilusasti kodus tagasi ja kuue küla koerad käisid õhtuti kuulamas imelugusid, milliseid olid läbi elanud Kutt, Tuti, Valdu ning kirju orikas Össu. Össu oli pärast oivalist pidu sõidutatud koju karude kuninga isiklikus tõllas. Aga igale kuningapoja päästjale oli hüva kuningas anetanud aupalgaks mehepea-suuruse tüki selget hõbedat, kuhu oli ilusasti peale kirjutatud kingisaaja täielik nimi ning aadress. Össu oma oli aga kõige toredam, ja sinna oli keeruliste tähtedega graveeritud järgmine tekst:

„Ausale Arumaa talu kirjule orikale

Õ S S U L E

igaveseks tänutäheks ja meespidamise-mär- giks karude vabariigi kuninga

H Õ M M I I I

poolt, kes siia ka isiklikult oma käpaga alla on kirjutanud.

H Õ M M I I I.“

(Lõpp.)

Pidage silmas, et alandatud hinnaga saab „Päikest“ tellida ainult 1. jaanuarini 1939. a.



Autori illustratsioonid

Ühel hommikul oli lumi maas. Taevas ei kattunud enam hallide vihapilvedega ja Laane talu heinamaade ning jõe kohal ei kerkinud udu ega auru. Kõik oli selge ja puhas. Päikese tõustes värvus hommikutaevas punaseks kui küdev ahi ja ilus helk virvendas aknaklaasidel. Puud olid härmas ja isegi pilvede alumistele äärtele ilmus roosakat kuma.

Kui Endel ja Jaan koolist koju jõudsid, otsisid nad kuurist suusad välja ja hakkasid esimesi ringkäike tegema ümber hoonete. Uurimiskäigul leidsid poisid lauda tagant suure koera jälgi. Jäljed tulid alt soo poolt. Ööhulgus oli peatunud ka õueväravas, sealt edasi läinud talli juurde, kus ka oli peatunud, ning siis talli juurest, ümber nurga, üle madala aia roninud ja laudatagusel ringi luusinud. Rohkem jälgi oli ta teinud lauda metsapoolse seina taha. Sõtkutud koha järgi lumel otsustasid poisid, et loom oli istunud üsna seina ääres ja kuulatanud laudast kostvaid hääliitsusi. Laudatagusest läksid jäljed sauna juurde, sealt suures kaares ümber elumaja eesõue väravasse ja siis kadusid nad sirgjoones Vahenõmme mägedesse.

„See pole küll õige lugu,“ ütles Endel jälgi tähelepanelikult uurides. „Koer see ei või olla, koeral pole nii suuri jälgi.“

„Aga Uuetalu Aleksil on veel suuremate jälgedega koer kui need siin,“ arvas Jaan.

Sellele vaidles Endel vastu:

„Aga siis ta oleks otse Uuetalult tulnud. Mispärast ta enne sohu läks ja pärast mägedesse kadus. Mina arvan, et see oli hunt!“

„Hunt!“ hüüdis Jaan imestudes. „Arvad, et hunt julgeb majadele nii lähedale tulla?“

„Küllap ta tuleb. Vanaisa rääkis, et vanasti tükkinud hundid isegi päeva ajal külades inimestele kallale,“ seletas Endel tähendusrikkalt.

Jaan jäi mõtlema. Ka Endel mõtles seda asja pikemalt järele. Siis aga hakkas ta jälgi peoga mõõtma ja jõudis kindlale veendumusele, et nende tegija tõepoolest oli hunt olnud.

Poisid hakkasid sõjaplaani pidama. Südamel aga tundsid nad pisut kartust hundi ees, sest nad polnud teda ennem veel näinud ega teadnud kujutledagi, kuidas see metsaline välja näeb. Kuid siiski tahtsid nad hundile jahi korraldada, et teda Laane talu piiridest ja Vahenõmme rajalt minema hirmutada. Aga neil oli ainult üks püss ja seepärast nad olidki mures, sest kuidas saab kaks jahimeest korruga minna ühe püssiga hundijahile.

„Päris häda selle asjaga,“ tähendas Endel. „Kui sina lähed püssiga, siis pean mina sinuga kaasas sammuma, muidu võib hunt mulle kallale tulla.“

„Ei, nii küll ei lähe,“ nõustus ka Jaan. Tema teadis ja oli kuulnud palju lugusid meestest, kes olid paljaste kätega, päris ilma püssita ja noata, huntidega võidelnud ja siiski võitjaks tulnud. Kuid need olid ka täismehed. Seepärast lükati hundijaht edasi järgmisele päevale ja Endel



läks õhtupoole Aruniidule püssi tooma. Ta saigi Aruniidu peremehelt vana jahipüssi, millel oli küll laad lõhkine, aga raud päris korras. Aruniidu peremees ise kiitis suure häälega:

„See ei tee midagi, et pera lõhkine on. Peaasi, et torud hästi võtavad!“

Enne magama heitmist arutasid poisid veel pikalt-laialt igasuguseid hundijutte ja võtsid järgmise päeva kava korralikult läbi. Kooli otsustasid nad mitte minna, sest jaht pidi algama hommikul vara, niipea kui esimene koit hakkab kumama. Seepärast nad kobisid vara voodisse ning jätsid Muri eeskambrisse valvama.

Umbes südaöö tunnil tõstis Muri pea üles, haistis õhku ning hakkas urisema. Jaan ärkas esimesena.

„Endel!“ müksas ta küünarnukiga Endelit.

„Mis on?“ küsis see uniselt.

„Muri uriseb. Kuule!“

„Las ta uriseb.“

„Keegi on väljas,“ arvas Jaan.

„Mine ikka, kes seal peaks olema. Muri näeb halba und, muud midagi,“ arvas Endel veidi erksamalt.

Jaan ei jäänud sellega rahule. Järsu hüppega oli ta voodist väljas ja akna eesriideid kõrvale lükates piilus ta õue. Ka koer ajas enda jalule ja urises valjemini.

„Hm, kes seal võiks olla,“ ümises Endel ja temagi ronis voodist välja. Poisid vaatasid hämarale õuele. Koer astus ootavalt ukse juurde.

„Tähendab — keegi ikka peab olema,“ arvas Endel.

Kahvatu kuuketas ujus pilvesagarate tagant välja ja valgustas lumist õue. Äkki kiindusid poisid silmad suure põnevusega laudaesisele. Seal liikus must vari aeglaselt aganiku poole. Viimaks eemaldus kogu hoopis laudast ja nüüd nägid poisid, et hiline külaline, kes istus lumisel õuel, oli neile juba varemalt tuntud saks — vana kriimsilm ise.

„Teeb jälgi nagu igal ööl,“ lausus Jaan põnevusrikkalt, poolsosinal. „Aga oota sa siin ja pea teda hästi silmas,“ ütles ta Endelile. „Ma teen talle natuke särü!“ Nende sõnadega võttis ta käsikaudu kobades seinalt püssi ja astus esikusse. Muri tikkus vägisi kaasa. „Tss! Tss!“ tegi Jaan. Koer nagu sai sellest hoogu ja hau-

gatas korra. Hunt istus keset õue ja jäi kahtlevalt elamu poole vahtima.

„Kas sa, sõge, pead suu!“ tõreles Jaan koe-raga. Hunt aga sammus värava poole ning istus üsna lagedale hangele. Ta nagu taipas, et on tulemas midagi erakorralist.

Laane talu esikul oli pisike aken, mille ülemise ruudu ees oli juba ammu ajast tükk riiet. Seda riidetükki võis soovi korral kõrvale tõsta. Ja sealt riide vahelt välगतaski varsti tulejuga ning lajatas öövaikuses tume püssipauk. Hunt karjatas kurja häälega, viskus kor-raks õhku ja kadus siis hüpleva loogana mustavasse metsa.

„Ei tabanud,“ oli poiste esimene arvamus.

Nad pugesid tagasi voodisse. Kuid uni oli rikutud. Ka Muri oli rahutu. Mitte küll sellest, et hunt väljas oli, vaid tema oli rahuarmastaja koer ega tahtnud unustada, et toas oli püssi paugutatud.

Poisid proovisid uinuda. Katsetasid nad kuidas tahtes, aga und ei tulnud. Meenusid ime-likud jahi- ja tondilood, mida aja jooksul siin ja seal oli kõneldud. Jaan seletas pikalt-laialt hundi surmast ja tapmisviisidest. Ka ei jätud seda meelde tuletamata, kuidas hunt moondab enese inimeseks ja inimene enda jälle libahundiks.

Endel kordas vanaisa jutustust, kuidas hundid vanasti käinud külades lambavargil. Hunt haaranud lambal turjast kinni ja lasknud sel enda kõrval joosta. Et lammas vastu ei tõrguks, selleks peksnud ta teda oma vihasarnase sabaga nagu karjapoiss piitsaga. Korra tulnud hundid hulgana metsa-heinamaale, kus heinalised parajasti küünis maganud. Hundid piiranud heinaküüni ümber ja istunud seal hommikuni. Kogu aja ulgunud nad ja lõgistanud hambaid ning vahetanud kohti: üks liikunud veidi edasi ja teine astunud asemele. Nii käinud kogu sõõr ümber küüni, ikka vastupäeva. Ja kui päike metsa tagant hakanud punama, kadunud nad tõlbates metsa.

Jaan jälle teadis kõnelda, et kui hundid murravad looma ära, siis püherdavad nad lumel, kuni viimne veretiba karvadelt on kadunud. Jätab aga mõni enda puhastamata, siis hiljemini teised murravad võõra vere järgi lõhnava sõbra maha, ja nälja korral söövad kogu-guni ära.

Esimese valguse saabudes algasid poisid ringkäiku. Lumel leidsid nad vereplekke. Need algasid sealt, kus hunt tulistamise ajal oli istunud, ja kadusid Vahenõmme mägede suunas. Seega oli selge, et hunt oli öösi haavata saanud. See teadmine valmistab poistele suurt rõõmu.

Õhinal haarasid nad püssid ja kihutasid suuskadel Vahenõmme. Ikka haavatud hundi jälgedes. Verised jäljed läksid üle Vahenõmme ja kadusid Niidiku tihnikusse. Mädasoos, Vahenõmme külapoolses osas, Uuseni põldude ääres, oli hunt mitmes kohas lumel püherdanud. Sellest võis arvata, et ta tahtis verd maha nühkida. Paksude kuuskede juures muutusid vereplekid tihedamaks ja jäljed näitasid, et võsavillem oli raskelt haavatud. Suure männi all oli ta istunud ja sinna oli tublisti verd tilkunud.

Ja lõpuks leidsidki poisid ta laiba. Hambad irevil, silmad avali, lamas ta kuuse all. Surmakrampides oli ta lumel viselnud ja kuusetüvelt koort närinud.

„Läbi temaga,“ ütles Jaan tõsiselt.

Samal silmapilgul kajas mägedelt jube ulgumine. See hääl oli nii võigas, et ajas poistel külmajudinad seljale.

„Kuuled, emahunt leinab teist taga,“ ütles Jaan.

„See kisa on nii inetu, et tungib üdini,“ lausub Endel ja puhus läbi kokkusurutud huulte, kiskudes pea võimalikult õlgade vahele.

Poisid siirdusid mägedesse.

Sõideti edasi-tagasi, kuid ulguvat hunti polnud näha ei siin ega seal. Kui jõuti Aruniitu, siis kajas ulgumine Mädasoo poolt. Poisid kihutasid otsemat teed Mädasoole. Aga sealt leiti eest ainult jäljed. Üsna pea kostis metsalise kisa Nupnikust. Silmapilk pöörati suusad Nupniku rajale. Aga nüüd kajas hääl Niidiku kuusikust. Poisid jäid nõutult seisma. Neile tundus see mõistatusena. Ehk oli hunte mitu?

Seni olid nad sõitnud mägede jalal, kuid nüüd otsustati sõita otse üle suure mäe Niidikusse. Hoogsalt ronisid nad libedail suuskadel järsust kallakust üles ja parajasti, kui nad kergelt alla vuhisesid, kajas ulgumine otse ees.

Järgmise künka tippu jõudes peatuti. Talvevaikust lõhestas kõle kisa. See oli üsna lähedal. Aga nüüd kajasid mäed ja laaned kaugelt vastu ning tundus, nagu oleks hunte olnud igal pool.

„Ta kutsub teisi appi,“ arvas Jaan.

Samal ajal nägid nad esmakordselt kisavat hunti. Ta istus kõrgema mäe tipul, madalate kadakate vahel, seljaga poiste poole, ja aegajalt laskis kuuldavale kaeblikke häälsusi.

„Lähme,“ otsustas Jaan. Sahinal tormasid poisid minema. Püsse laskevalmis hoides siirdusid nad kohale, kus hunt pidi olema. Aga kui nad mäe tippu jõudsid, polnud hunti kuski. Jäljed kadusid alla orgu. Poisid hingasid erutatult. Nende südamed tagusid kui sepahaamid. Siis nägid nad, et hunt istus nüüd seal, kus nemad ise mõne viivu eest olid olnud.

„Ei nii saa teda kunagi kätte,“ otsustas Endel. „Mine, kuidas tahad, ikka kaob ta parajal ajal ära.“

Nad otsustasid asja teisiti. Jaan jäi mäe tippu hunti silmas pidama. Endel sõitis vastu pidises suunas alla Mädasoole ja sealt edasi mööda varjatud kohti Nupniku poole. Ta rühkis ettevaatlikult mäest üles.

Hunt sammus edasi-tagasi. Siis lippas ta kallakut kaudu alla, otse Endelile vastu. Kõmatas pauk. Tume heli kajas mitmekordselt mägedes ja laantes. Välkkiirelt pöördus hunt tagasi ja tormas Niidiku poole. Ärevusest või suurest hirmust — seda ei saanud Jaan isegi aru — pani ta püssi palgesse ja laskis omakorda, ilma et oleks oodanud, kuni metsaline lähemale oleks jõudnud. Hunt röögatas ja viskus osavalt vasa-kule. Poisid karjusid sõjakalt ja tulistasid veelgi. Hunt leekis hirmsa hooga Kiigutaja metsa poole. Tal oli tunne, nagu oleks iga mustav tüvi ja puukänd varitsev mõrtsukas.

Poisid olid jahist pettunud, sest hunt pääses põgenema. Kuid järgmisel korral nad kindlasti püüavad ta kinni. Uue jahiretke võtavad Laane talu poisid Endel ja Jaan ette juba jaanuari alguses, sest siis on lumi maas ja hea suuskadel sõita. Kirjutame sellest jahist otsekohe, kas neil õnnestus hunti tabada või mitte.

Tellige „Päike“ 1939. aastaks!

Pimbu ja Pambu jõulud

Sinilind

Pimp ja Pamp olid neegrilapsed. Nad elasid oma ema Pumma-Mummaga Aafrikas suhkrupilliroost ehitatud onnis ja sõid seepi ning küünlaid, mis on väikeste neegrite maiustoit.

Ühel hommikul ärkasid Pimp ja Pamp varakult. Kõogist tuli tuppa õige head lõhna.

„Tundub, nagu keedaks ema maasika-seepi,“ müksas Pimp Pampu ja limpsas keelt.

Pamp hüppas krapsti! sängist välja:

„Täna on ju jõululaupäev.“

„Õige! See'p see on. Muidu ema annab meile alati kirjut seepi hommikueineks. Ainult pühapäeviti saame rasvküünlaid, mida on hea imeda.“

Pimpu-Pampu riietusid kiiresti kirjudesse põlledesse, kammisid sõrmedega käharaid villjuukseid, sest neil polnud muud abinõu, ja ruttasid kööki.

Ema Pumma-Mumma seisis pliidi ääres ja liigutas kulbiga suures pajas auravat keedist.

„Pimp ja Pamp, unimütsid, nühkige oma näod kiiresti läikima ja siis ruttu metsa jõulupalmi tooma.“

Poisid hüppasid rõõmsasti ühel jalal ja nühkisid end rasva ja saapamäärdega üleni läikima. Siis nad olidki valmis.

Pumma-Mumma manitses enne teele asumist lapsi: „Olge hästi ettevaatlikud! Ärge komistage kõrvelõvile saba peale, aga kui näete ürgmetsade tiigrit, siis mööduge sellest kohast suure ringiga. Ja silmad olgu teil ees ja taga.“

Pimp ja Pamp võtsid teemoonaks kaasa kaks küünalt ja asusid minekule.

„Jahe on,“ kaebas Pimp ja vaatas taeva poole, milles päike hõõgus suure tulise vaskrahana.

„Kooliõpetaja Ürgtark-Marabuu seletas ju, et talvel käib päike madalamalt kui suvel. Seepärast ongi jõulu ajal nii külm, et isegi higi ei tilgu. Põhjamaal on veel

külmem, sest seal käib päike palju madalamalt taevaserval. Jõulu ajal on seal nii kange külm, nagu siin isegi mitte jääkeldris. Aga kogu maa, puud, põõsad ja lilled on seal kaetud valge, pehme lumega. See näeb välja nagu suhkur, ent ta pole magus, seepärast et ta pole suhkur.“

„Kas Põhjamaa inimesed toovad tuppa ka jõulupalmi?“ päris Pimp, kes oli noorem.

„Nad toovad koju igihalja okkalise puu, mida nimetatakse kuuseks, ning riputavad sinna otsa küünlaid ja kompvekke.“

„Ja söövad küünlad pärast ära?“ indles Pimp.

„Ei, Ürgtark-Marabuu ütles, et Põhjamaa inimesed üldse ei söö küünlaid ega seepi, vaid nad põletavad küünlaid jõulupu otsas ja seebiga pesevad nagu.“

„Veidrad kombes!“ imestles Pimp.

„Ent nüüd otsime paraja väikese palmivõsu, millest teha jõulupu,“ arvas Pamp.

Varsti Pimpu-Pampu nägid ilusat palmi, mis ulatus neile parajasti rinnuni. See kasvas suure palmi varjus nagu laps ema selja taga.

„See ongi meie jõulupalm!“ rõõmutsesid Pimp ja Pamp.

Aga oi hirmu! Kuuldes seljataga kobinat, poisid heitsid pilgu sinnapoole ja olid järgmisel minutil mõlemad krabinal suure palmi otsas. Nad olid väga väledad neegrilapsed. See päästiski nad, sest just sel päeval olid kõrvelõvi ja ürgmetsade tiiger ühisel jahiretkel. Nähes Pimpu ja Pampu, nad mõlemad rõõmutsesid juba ette, et saavad hea kõhutäie. Ent väikeste neegrite õnneks nende lootused luhtusid.

Kaua märatsesid lõvi ja tiiger viha pärast. Siis nad istusid palmi alla maha.

„Need on need rasvased neegrilapsed, kelle ema oskab keeta head seepi. Ootame siin natuke aega, küllap nad kukuvad

Ats ja hobu

J. Palm

*Atsist-poju voorimees,
hobuks väike Jaagu.
Maanteeks avar õue ees,
sõit pikk hästi saagu!*

*Ohjades siin Jaaguke,
sõit läeb pikalt aga.
„Nõõ, nõõ!“ hüüab Atsike
aina selja taga.*

*Aga väiksel' Jaagule
sõit on meele vastu.
Voorimees see, Atsike,
sepa juurde astub.*

*Naabri-Mikk on sepasell,
põõsas sepapajaks.
Rauad Atsi hobusel
alla lüüa vaja.*

*Toks-toks-toks, siis Mikuke
Jaagu kandu kopsib,
Atsike taas Tukule
rauad suhu topib.*

*Hobu rautud, ohjad käes,
uuesti sõit algab
üle õue, koplümäe
oja äärde alla.*

varsti palmi otsast alla. Siis sööme nad ära.“

Üleval palmi otsas arutasid Pimp ja Pamp:

„Viskame küünlad alla! Ema Pumma-Mumma keetis nad parimast krokodillirasvast. Võib-olla lõvi ja tiiger lasevad meil koju minna, saades vastutasuks nii head rooga.“

„Päh!“ hõikas lõvi üles. „Meie ei söö küünlaid. Need võite endale jätta, et muutuksite veel rasvasemaks enne kui teid ära sööme.“

Ja lõvi ning tiiger alustasid kahekesi nurrulöömist.

Pimp ja Pamp hakkasid paluma Päikest, sest mujalt polnud neil abi loota:

„Kulla Päike, kuldrõngas, aita meid, muidu söövad tigidad metselukad meid ära.“

Päike kortsutas kiirgavat kulmu. Siis ta kutsus ühe oma tulistest kiirtest.

„Lippa, päikesekiir, tulesäde! All Aafrikas on kaks neegrijõmpsikat palmi otsas vangis, kuna all jauravad kõrvelõvi ja ürgmetsade tiiger. Vii poistele kamaluga tuliseid süsi — metsloomad kardavad tuld.“

Tuli päikesekiir maa peale nagu välv:

„Siin saatis teile Päike, tulisilm, kamaluga hõõguvaid süsi, et peletaksite nendega eemale metselajad.“ Ja juba lippas päikesekiir tagasi taevasse.

Pimp ja Pamp aga loopisid tulised söed lõville ja tiigrile näkku. Mõni süsi sattus loomadele otse silma, nii et nad valust kisendasid ja kiiresti metsa kadusid. Ja iialgi ei tulitanud nad enam Pimpu ja Pampu.

Poisid aga hüppasid palmi otsast maha, võtsid jõulupuu selga ja läksid koju, kus ema Pumma-Mumma neid juba ammu oli oodanud.

Õhtul Pimp ja Pamp ehtisid jõulupuu kullatud kookospähkliga ning ema Pumma-Mumma tõi lauale kirevaid vaha-küünlaid ja hästilõhnavat maasikaseepi, mis oli roosa nagu karamellkompek. Siis nad laulsid jõululaule ja lasksid suust seebimulle, mis sätendasid pärlmutrina ja vikerkaarena.

Üks suur seebimull tõusis ikka kõrgemale ja kõrgemale, nagu tahaks taevast püüda kuud, ja lõhkes siis kerge plaksuga. Nii lõhkevad õhupallid, mis on puhutud liiga täis.

Aga Pimbu-Pambu näod läikisid mitte niivõrra rasvast kui rõõmust.

Sügisesele Võrtsjärvel

Tasa Edur

(Järg.)

8. Torm.

Kui nad uuel joonel alla laskusid, kerkis lõuna poolt üles sünge pilv. Ja tuul muutus üha tugevamaks. Paat päriselt tantsis lainetel ja liikus nagu hüpeldes.

„Tõmba!“ hüüdis Matu korruga. „Haug on sees!“

Võrku üles tõmmates sipleski selles haug. Nagu kõik kogenud kalurid, nii tundis ka Matu kala löögist. Haug lööb järsku ja tugevalt, koha kergelt, latikas rebivald, ahven mütsutades ja luts venitades.

Jälle möödus tükk aega. Siis jäi kaks latikat võrku. Et teisi ei järgnenud, siis nähtavasti oldi parve ainult riivatud.

Hakkas hämarduma. Seda edendas tõusev pilv, mis oli jõudnud katta juba poole taevast. Lõuna pool muutus vesi ikka ähmasemaks ja sulas hämara taevaga ühtlaseks halliks massiks.

Siis korruga käis jälle tukse. Nüüd oli koha võrgus. See kujult havi ja ahvena vahelmine kala armastab kõva põhja, kus kivide ja puunottide keskel varju otsib. Noorena toitub koha planktonist, kasvades muutub aga suureks röövliks. Ta on ettevaatlik, kuid ka kiire ja tugevajõuline. Kudemisaeg on tal mais, haabade lehtimise ajal. Mari kinnitatakse juurtele, kividele või puutükkidele, mille juures siis vanad kalad vahti peavad. Et koha on väga maitsev ja kallis kala, siis keelab seadus noorte kohade püüki. Võrtsjärves saadakse koha peamiselt kalepüügil.

Koha välja võttes ei usaldatud enam võrku sisse lasta. Nii tugev oli juba lainetus. Vene vajus vette nagu mägede vahele, kuna kahele poole jäi kõrge veesein. Siis tõstis laine ta jälle oma harjale, et uuesti sügavusse paisata. Iga kord lõi kaluritel tuul mõnusalt rinna alt läbi, nagu kiigel.

„Laseme alla,“ sõnas Matu venet pöörates, mis omas õiges asendis nüüd kiiret kihutamist alustas. Ta jooksis lainetega nagu võidu. Järv mässas ja kohas kui nõiapada. Mõlemad mehed olid märjad vahust ja pritsmeist. Tagant lähe-

nes veel vihm, mille eest paat näis põgenevat. Pahinal lõikas ta nina laineid.

Aga juba jõuti muulide vahele ja mõne minuti pärast tõmbasid kalurid vene kaldaliivale ning jooksid silla alla varju.

Vihm oli tubli. Kõik muutus halliks. Suure tuulega tulles paiskasid vihmatilgad jõevett üles ja purunesid ise uduks. Seda kandis tuul edasi. Kõik aina keerles ja tuiskas.

Aga suur sadu lakkas varsti ja jäid tibama harvad tilgad.

9. Paelussiga viidikas.

Kui mehed vihma järel läksid võrke üles riputama, oli ilm ikka veel tuuline. Siis hakkasid nad kalu jagama. „Kaleseaduse“ põhjal sai kumbki võrdse osa, olgugi et Matul oli võrk ja vene. Ainult põhjanööriidega püütud kalad jäid terveni Matule, kes kalu läks sisse viima. Eedi pistis oma kalad kotti ja hakkas pikavarrelise liiviga lutsuundade jaoks jõest söötasid kahvima.

Kirikumõisa käänus nägi ta paelussiga viidikat. Viidikaid on suvel jões rohkesti, kus nad veepinna läheduses parves mänglevad ja iga veele laskuvat putukat napsavad, iga purukest suuga katsuvad, sest nad on õige aplad söödikud. Hommikust õhtuni otsivad nad toitu, kuid ei kasva siiski silgust suuremaks. Kui neid miski kohutab, näiteks pääsukeste lend, siis hüppab kogu parv veest välja. See on kaasasündinud harjumus, see hüpe hädaohu eest, mis neid alaliselt altpoolt ähvardab röövkalade näol, kelle lemmiktoidu nad moodustavad.

Inimesed neid suuresti ei hinda, kuigi nad moodustavad poisikeste peamise õngesaagi. Kudu on õunapuude õitsemise ajal kuski kalda läheduses madalikul.

Et viidikas iga veeprügi õgib, siis leidub neis rohkesti paelussi looteid. Sügise poole arenevad need kala sisemuses suureks, isegi mõnekümne sentimeetri pikkuseks paelaks, mis täidab kogu kala sisemuse. Ja kuna paelussis on rohkesti veest kergemaid rasvaineid, siis ei pääse õnnetu kala enam sügavusse, kuhu teised

sügise tulles kaovad, vaid peab ujuma pooleldi veest väljas, kuni teda mõni röövkala ära napsab.

Sellist viidikat nägi Eedi jões ujumas. Ta hoidus ettevaatlikult kalda lähedusse ega usaldanud minna lagedale veele. Eedi rabas ta peoga kinni ning asetaski teiste söötade, särgede ja kiiskade juurde. Siis tükeldas ta need ning asus undasid sisse panema.

Unnad olid mõne meetri pikkused nõõri-jupid, mille ühes otsas kivike raskuseks ja söödaga konks. Teine ots pisteti puupulgakesega kaldasse.

10. S ä ä s e m a j a s.

Allpool Kirikumõisa käänu oli Villa sääs. Sel oli ka väike majake pajupõõsas, kus kalur halva ilma puhul ja öösi varju leidis. Teistel sääskedel seda polnud. Kusti oli parajasti majakeses ja urises laulu.

Sääseks oli pikk parv jõel, mis asetatud risti voolu. Parvelt lastakse sisse suur võrk-kott, mille alumise ääre põhipuu viib põhja, kuna ülemine äär püsib parve küljes. Vool uhab sellisesse kotti kalad sisse, kes vastu voolu enam välja ei pääse. Vanasti oli võrgupära küljes isegi nõõr, mis majas kella helisema pani, kui suurem kala sisse läks.

Eedi koputas uksele ja Kusti võttis haagi valla. Majake oli nii suur, et parajasti kaks inimest mahtus kõrvuti põrandal põhkudel pikutama. Väike lamp põles naela otsas.

Eedi laskus Kusti kõrvale pikali.

„Kuidas saak on?“ küsis ta sellelt.

„Pole veel vaatamas käinud,“ sai ta vastu-seks. Kuuldes, et Eedi Matuga kalel käinud, hakkas Kusti seletama, kuidas nad eile hulga-kesi naljaks Matule korvitäie kartuleid sääse-võrku lasknud. Matu polevat kuidagi asjast aru saanud ja seletanud kõigile, et tema saanud sääsega pannitäie kohasid ja pajatäie kartuleid. Teised naernud, nii et kõhud kanged.

Kui päris pimedaks läks, mindi võrku vaatama. Puu tõmmati üles, nii et võrk tõusis veepinnale. Siis kisti võrk parvele, avati pärannöörid ja raputati paar kamalutäit kohamaime korvi. Tavaliselt ei annagi sügisene sääsepüük muud kui särgi ja kohamaime, kes sel ajal laskuvad järvest jõkke. Nende hulka eksib harva mõni luts.

11. Ö ö.

Siis läks Eedi undasid vaatama. Oli juba kottpime. Kuid et poiss tundis iga sammutäit kaldast, siis ei tekitanud undade leidmine raskust. Ettevaatlikult kobas ta jalaga jõe-kallast ning vedas konksus kepiga veepinnal, kuni unnanöör selle taha jäi. Siis keris ta nõõri välja. Oli luts otsas, siis oli nõõri kätte võttes tukseid tunda. Enamasti olid kalad sööda neelanud sügavale ja konks tuli sõrme kurku ajades välja käänata. Kotti sugenes ikka enam kalu. Oli noorkuu, ja öö pime — aeg, mil lutsud eriti neelavad, sest nad on öökaldad. Päeval luts enamasti puhkab kivide ja puujuurte vahel. Ta on suur röövik, kes isegi pea endasuurusi kalu neelab. Eriti armastab ta kiisku ja särgi, kelle tugeva lõhna järgi on pimedas neid kerge leida. Lutsu kudemisaeg on jõuluajal, madalatel liivastel kohtadel. Nad on ühed marjarohkemaaid kalu, ühel marjakalal on kuni 1 000 000 muna. Ka on tal suur maks, mis rohkesti õli sisaldab.

Undade otsas olid kõik järvest jõkke laskunud ühesuurused kalad, kudevad kalad jäävad talveks järve. Kahekümne unna otsast sai Eedi 17 lutsu. Meeleheaga sammus poiss alla teist korda vaatama. Nüüd sai ta ainult paar kala, oli ta ju alles äsja undasid vaadanud. Ta teadis, et lutsud peale keskööd täissöönuna vähem söövad, ja istus maha, et pisut oodata, enne kui jälle vaatamisele asuda.

Poiss laskus kuhja äärde pikali. Taevas oli paksus pilves. Järvelt kuuldus lainete müha, mis nagu uinutades tõi rammestuse kontidesse. Silmad vajusid kinni...

Võis olla möödunud tund, kui magaja tundis midagi libedat oma näol. Ehmunult hüppas ta püsti, sest pidas seda maoks. Kuuldus imelik podin. See oli siil, keda poisi hüpe samuti kohutanud oli. Loom oma öisel jahiretkel oli sattunud magaja näo juurde.

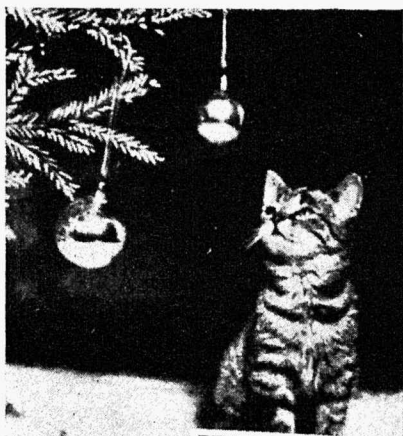
Ehmatus oli viinud une kui peoga. Poiss vaatas veel kord unnad läbi, mille otsas oli jälle mitu lutsu. Siis sammus ta sääsemajja, et magama heita. Peale keskööd polnud enam loota suurt saaki, seepärast võisid unnad jääda hommikuhämaruseni vaatamata.

Väsinult laskus ta Kusti kõrvale pikali. Varsti kuulutasid ühetasased hingetõmbed mõlema und, kuna väljas põõsad sahisid ja järv nagu uinutades kohas...

Täht ja kuusepuu

Inger Urm

Jõulujutt



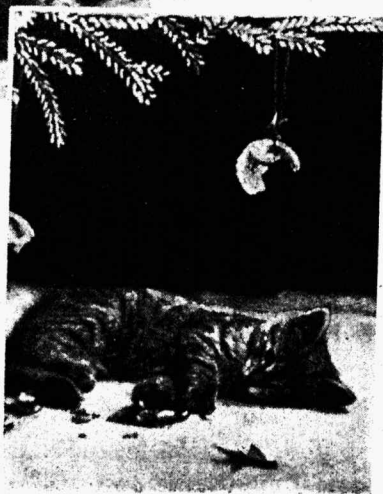
„Ilus muna,“ mõtleb Murr.



„Seda, peab tingimata lähemalt vaatama.“



„Küll see võib hästi veereda!“



„Aga naljakas, ei veeregi!“

See oli ühel päikesepaistesel talvehommikul. Öösi oli sadanud lund, mis oli mähkinud kõik puud ja põõsad helevalgetesse kasukatesse. Suured, tõsised kuused näisid jõuluvanadena, kel jääpurikad habemes. Tuulepoiss ruttas läbi metsa, sasides puude latvu, ning jääpurikad kõlisesid tasakesi. See oli nagu jõululaul, mis heliseb edasi kõrgel kirikuvõlvi all, kui orel on ammu vaikinud ning küünlad kustunud.

Sügaval metsa all ärkas tibatilluke kuusepuu. Lumi oli ta matnud täiesti enda alla, nii et võttis hulga vaeva ja rabelemist, kuni ta nina pehme vaiba alt sai välja pista, mis ümbritses teda nagu soe lambavill-kasukas.

„Täna on ju jõululaupäev,“ rõõmutses kuusepuu. „Täna tulevad inimesed metsa, et valida kuuske, mis peab ehtima jõululapse sünnipäevalauda.“

Ja väike kuusepuu jäi rõõmsas ärevuses ootama. Kogu metsale laskus vaikus, ainult mõnelt puult libises aeg-ajalt lumehelve, kui orav laskis ettevaatamatult kukkuda puuseemne, mida sõi kõrgel kuuseladvas.

Päeva jooksul käis palju inimesi metsas, kes viisid kaasa hulga kuuski, küll suuremaid, küll väiksemaid. Isegi üks päris vana ja suur kuusk raiuti maha. See pidi ehtima jõulujumalateenistust külakirikus.

Kuid põlvepikkust kuusepuud ei tahtnud keegi. „See on veel liiga noor ja väike,“ kuulis ta inimesi kõnelevat. Paljud ei märganud teda üldse, seepärast väike kuusepuu oli väga kurb, sest ta oleks meelsasti tahtnud seista sätendavas rüüs jõululaulal, laste lauldes tema ümber vanu jõululaule.

Juba jõudis õhtu. Eemal hakkasid helisema kirikukellad ning taevast süttisid tähed suurtena ja kirkastena jõuluõhtu auks.

„Lähen ise otsima lapsi, kel puudub jõulupuul pühapäeval,“ mõtles kuusepuu. Samas ta tõstis ühe jala lumest välja, tõstis teisegi ning hakkas minema küla poole.

Orav, kes sõi oma pesas pähkleid, ehmus nii, et pillas pähkli käppade vahelt. Iialgi polnud siin metsas nähtud jalutavat puud.

„Kuhu nüüd, väike kuusepuu? Kas toidutagavarad on lõpukorral?“ küsis orav.

„Lähen valmistama jõulurõõmu ühele vaesele lapsele, kel enesel puudub raha jõulupuul ostmiseks.“

„Või nii,“ ütles orav. „Säh, siin on peotäis pähkleid, võta need kaasa.“

„Hea meelega ja suur tänu,“ vastas kuusepuu. Ta kõndis edasi.

Üks hõbedane kuukiir oli eksinud metsa alla. Oli pime, lumi oli sügav ning ta ei leidnud enam teed välja. Korraka silmas ta väikest kuusepuud, kes vaikselt kõndis oma rada. Kohe ruttas kuukiir tema juurde.

„Olen eksinud, kallid kuusepuu, ega leia enam teed taevasse. Juhata mind metsast välja.“

„Hea meelega,“ vastas kuusepuu. „Olen ise teel sinnapoole, sest tahan ühele vaesele lapsele viia jõulurõõmu ning peotäie pähkleid, mis sain oravalt.“

„Näita!“ palus kuukiir ning kuusepuu näitas talle pähkleid.

„Aga need on ju värvimata ega kõlba jõululaulale,“ ehmus kuukiir. „Oota, istume siia lumehange, siis hõbetan nad üle, et nad säraksid nagu kalliskivid ja tähed.“

Siis nad istusid lumehanges ning kuukiir hõbetas pähklid nii ilusalt säravateks, nagu neid ei saa osta ühestki poest.

Varsti nad jõudsid metsast välja.

„Ole tänatud, väike kuusepuu, et päästsid mind pimedast metsast,“ ütles hõbedane kuukiir ning lippas tagasi taevasse.

Kuusepuu aga jätkas oma teekonda.

Üks heledasäraline täht oli libisenud ning langenud taevast maha. Ta oli kuk-



Põhjapõder. Tere oleks säärasega jõulusõitu teha.

kudes vigastanud oma jala, seepärast ta lonkas natuke, kui tuli kuusepuule vastu.

„Tere, armas kuusepuu, kannata mind veidi aega. Võib-olla jalg paraneb ja ma võin minna tagasi taevasse.“

„Meeleldi,“ vastas kuusepuu. „Olen just teel inimeste juurde, et viia ühele lapsele jõulurõõmu ja pähkleid, mida hõbetas kuukiir.“

„Aga sul pole ju küünlaid!“ ehmus täht. „Tead, tulen sinuga kaasa. Kui istun ilusasti ladvas, siis võib-olla näin veel ilusamana kui kõige heledam küünal.“

Ja kuusepuu kõndis ikka edasi ja edasi, kuna täht tema ladvas näitas talle teed, sest õhtu oli pilvine.

Jõudes külla, nägi väike kuusk palju valgustatud aknaid. Neist kõigist kõlasid jõululaulud ja säras ehitud jõulupuud. Keegi ei vajanud tillukest kuusepuud,

Kuningamäe saladus

Tiit Pöldhein

(Järg.)

Jüri võttis jaki seljast ja mähkis selle Eeriku ümber, kellel külmast ja niiskusest hambad lögi-
sesid.

„Nii on mul palju lahendam vehkida,“ ütles ta naeratades sõbrale.

Tänuhulka vaatas Eerik Jürile. Tal oli piinlik oma nõrkusest, ka meenusid talle üksikud ebameeldivad hetked, mil ta oli onupoja suhtes toorelt ning jämedalt käitunud. Ta oleks samas tahtnud paluda kõik andeks, aga ühtki sobivat sõna ei tulnud meelde, millega peatada seda täismehelikku poissi, kes mõni samm eemal koopasuu juures võitles nende vabaduse eest.

Korruga katkestas Jüri kraapimise ja istus kurvalt pruunikaskollasele pehmele liivahunnikule.

„Sellest ei tule midagi välja,“ ohkas ta kurvalt.

„Millest ei tule midagi välja?“ päris Eerik, kes ei taibanud olukorra tõsidust.

„Midagi on langenud koopa suu ette ja tööriistadeta pole siin midagi peale hakata.“

„Jah, aga — siia me ju ka jääda ei või. Siin on külm ja hirmus niiske ning pealegi olen ma näljane,“ halises Eerik, keda näis hirm jälle oma võimusesse haaravat.

„Eks hakakem siis minema,“ muigas Jüri olukorra traagilisusest hoolimata.

Peaaegu oleks Eerik nutma hakanud, aga ta kartis Jüri, kes oleks teda kahtlemata piripilliks nimetanud.

Ei jäänud midagi muud üle, kui oodata asjade edaspidist arenemist. Külmast lõdisedes pugesis nad teineteisele hästi lähedale.

Vaikselt koopauksinduses konutades meenusid lood igasugustest koopavaimudest ja urka-

mille ladvas säras kirkas täht ja mille peo oli täis pähkleid, mida oli hõbetanud eksinud kuukiir.

Kuid eemal külahoonetest asetses üksik saun, mis oli pime jõuluõhtul, sest tema elanikkudel polnud säravaid küünlaid. Neil polnud isegi puid, millega ahju kütta, seepärast oli seal külm nagu jääkeldris.

Väikeses, külmas toas oli kolm inimest: isa, ema ja väike laps. Isa ja ema olid eriti kurvad, sest alles eile oli maha põlenud nende kodu, seepärast nad pididki oma lapsega külmetama jõuluõhtul pimedas saunahurtsikus.

„Isa, kas läheme toome jõulupuu tuppä?“ päris väike poiss. „Siis ema riputab kuuse otsa säravad küünlad, aga päris latva paneme hõbedase tähe.“

Isal ja emal olid pisarad silmis. Poisike ei teadnud ju veel, et hõbepaberist suur jõulupuu-täht põles ära ühes kogu kraamiga.

Siis kuuldus ukse tagant krabinat.

Väike poiss läks ootusärevusest põksuval südamel ukse juurde ja avas selle. Sisse tippis tibatilluke kuusepuu, mille ladvas säras nii kaunis täht, nagu seda ei saa teha isegi maailma hiilgavamast hõbepaberist. Kuningakoja pole sellist!

„Mul on peotäis pähkleid, mida hõbetas kuu, kirkas täht on minu saatja, ja ma otsin inimesi, kel puudub jõuluõhtul valgus,“ rääkis kuusepuu ja juba kõneldes ta nägi, et oli tulnud õigesse kohta.

Väljas paukus pakasetaat, taevas süttisid siravad tähed ja kogu küla aknad olid heledasti valgustatud.

Ent veel heledamini olid valgustatud isa, ema ja väikese poisi südamed pimedas saunahurtsikus, kelle külalisteks olid väike kuusepuu ja täht, kes oli kukkunud taevast. Jah, saunahurtsikus polnudki enam pime, seda valgustas ju heledaim jõulupuu-täht, mida eales on nähtud. Ega seal olnud enam ka külm, sest püha jõulurõõm levitas kõikjale soojust.

vanadest. Eerikule tuli meelde jutt karvasest punase peaga urkavaimust, kes olevat elanud kuski liivakoopas ja valvanud sinnapeidetud varandust. Igaühe, kes sattunud varanduse otsimisel tema koopasse, moondanud ta siledaks liivakiviks, ja nendega olevat olnud kaetud kogu koopapõrand. Tema hävitamiseks ei olevat keegi midagi ette võtta osanud. Siis aga uurinud keegi öövaht välja, et kui visataks vana vaskkopikaga urkavaimule vastu vasakut kulmu, kaotab ta silmapilkselt oma võimu.

Too öövaht läinudki ühel pühapäeval õhtupoolikul urkavana koopa juurde. Õnnetuseks olnud ta aga liiga ettevaatamatu ja enne kui ta saanud midagi ette võtta, olnud urkavana väljas ja järgmisel silmapilgul seisnud öövahi asemel punane liivakivi koopa ees.

Eerikul hakkas sellele mõeldes jube ja ta nihutas enda Jürile lähemale.

Jüri, keda liivakraapimine oli väsitanud, magas. Peagi vajusid kinni ka Eeriku silmad ja mõlemad magasid rahulikku und samal ajal, kui nende vanemad meeleheitel arutasid, mis võis poistega juhtunud olla ja mis ette võtta.

Vahepeal oli maale sõitnud ka Eeriku isa, kellele mingi rahutus polnud asu andnud. Dr. Meriste oli saabunud nii ootamatult, et keegi ei teadnud talle jaama vastugi minna. Parajasti, kui Jüri isa ja ema, sulane Peep ning veel mõned külainimesed olid väljumal veskiõuelt, et minna kadunud otsima, oli ta nendele värvavas vastu tulnud ja, kuulnud loost, jätnud oma kohvri kiviaiale ning ühinenud teistega.

Peep mäletas kuulnud olevat, et poisid rääkinud mõni päev tagasi Kuningamäele peidetud varandusest. Ja et veskitrepi kõrvalt oli kadunud ka labidas, siis võis arvata, et poisid olid läinud varandusejahile.

Samal ajal nägi Eerik und:

Oli suvine õhtupoolik ja ta jalutas isaga Riia rannal, kus nad olid veetmas suvepuhkust. Eerikul olid jalas valged madrusepüksid, millele ta väga uhke oli. Rannasalongis mängis muusika ja dr. Meriste tahtis seda hea meelega kuulata, sest ta oli suur muusikasõber, Eerik aga ajas peale nagu uni, et mindagu aga purjepadiga merele, tema tahab mängida kaptenit. Juba oli jonniv poiss tõmmanud endale teiste suvitajate tähelepanu, nii et Eeriku isal ei jäänud midagi muud üle kui nõustuda, sest tal oli piinlik tuttavate ees.

Ja siis nad olid merel. Korraga tõusis kange torm ning suured vahuharjalised lained uhtsid üle kitsa purjeka. Ja siis tuli niisugune tormiil, mis rebis õhukese purjeriide narmasteks ning abitu paadike kõikus pähklikoorena loodusemõllus.

Merehädaliste poole sõudis suur ja tore laev mitmesaja galeeriorjaga, kes pinkide külge aheldatuina liigutasid raskeid aere. Laevaninas seisis uhkes mantlis mees, kelles Eerik tundis suurkaupmees Andersoni, sama, kellele isa võlgnes palju raha. Kui orjalaev oli jõudnud väikese purjekani, võttis suurkaupmees oma laia mantli alt valge kirjarulli ning viskas selle dr. Meristele. Õnnetuseks kummardus Eeriku isa kirja püüdes liiga kaugele üle paadiserva ja järgmisel hetkel oli ta lainetemõllu kadunud. „Isa!“ karjatas Eerik ja ärkas samal hetkel. Tema hüüde peale virgus ka Jüri ja hüppas üles.

Ülalt koopapilust paistis tüki tumedat taevast ja sealtsamast hiilis sisse ka valgusejoake, mis mängles põrandal poiste jalgade ees. Muidu aga oli pimedam kui hommikul ja ühes nurgas libises sahisedes liiva, mis muutis olukorra veelgi ebamugavamaks.

Siis — korraga ...

Poisid võpatasid ja vaatasid tummalt kinnimattunud koopaavause suunas. Sisselangenud koopasuu tagant kuuldus hääli ja keegi hõikas: „Eerik! Jüri!“

Poisid tundsid selles arsti hääle ja Eerik värises rõõmust.

„Olete te seal!“ hüüdis mölder ja löi labidaga vastu välgust purustatud kuuske, mis oli langenud just koopasuu ette.

„Isa! me oleme siin sees!“ hõikas Jüri nii kõvasti kui jaksas ja mõlemad kuulatasid hoolikalt ning põksuva südamega. Keegi andis nõu kuuske puruks raiuda ja siis poisid välja kaevata, mille peale Eeriku isa lausus, et kõige otsustarbekohasem on katsuda kuuske nii palju eemale nihutada, et kaevamiseks jääks küllaldaselt ruumi.

Poisid jälgisid pinevalt ja nägid, kuidas kuuse eemalevedamisel varises liiva. Mehed olid paari-kolme ühise „hoplaa“ saatel sikutanud suure okaspuu kallal, kui korraga langes koopalaest väljakaevatava avause ette veel säärane patakas liiva, et poisid enam hästi ei kuulnudki, mis väljas kõneldi.

Igavikuliselt pikk tundus aeg, mis kulus koopasuu vabastamiseks. Jüri ja Eerik ei pööranud hetkekski silmi suunast, kust kostis päästetöö kaja. Salajases südamesopis Eerik palus Jumalatki:

„Armas Jumal taevas. Tee nii, et me õnnelikult pääseme siit august, ja ära lase meid siin nälga surra! Ma tahan heaks poisiks saada ja olla abiks oma isale, kes on nüüd minu pärast vaene.“

Neid sõnu kordas ta mõttes kümneid kordi ja ta ei saanud parata, et talle nutt peale tuli, mõeldes oma isale, kes oli nüüd varanduseta.

„Ole ikka mees ja ära nuta,“ lohutas Jüri, kes oli saanud tagasi oma julguse. „Kuuled ju, kuidas nad meie päästmiseks töötavad.“

„Ega... ega ma... selle pärast,“ luksus Eerik.

„Aga mispärast siis?“ küsis Jüri osavõtlikult.

„Mul on kahju oma isast, kelle mina vaeseks tegin,“ ja uus pisaratevool ujus üle määrdinud põskede, nii et paar soolast niret puudutas isegi suunurki, mis meenutas Eerikule, et tal on janu.

„Jüri,“ pöördus ta korruga onupoja poole, „mis sa arvad? Kui minu isa on nüüd nii vaene, et tal ei ole enam midagi, kas ta saab siis olla veel arstiks, või peab ta hakkama tegema mõnda muud tööd?“

„Ma ei tea ka, aga ju ta ikka võib, sest ega tal sellepärast haridust ning kutset ära ei võetud, kuigi maja ja mööbel müügile läksid.“

Eeriku pilk langes roostetanud raudkastile, mille nad olid liivast välja urgitsenud. Polnud kahtlust, et selles oli varandus peidus.

Eerik parajasti kummardus üle roostetanud kasti, kui miski ta seljataha maha vihises, riivates üsna valusalt vasaku jala kanda. See oli labidas, millega Laanevälja sulane Peep oli kaevanud liiva. Märkamatu oli koopasein muutunud nii õhukeseks, et kui ta tahtis eriti suurt liivakamakat lahti lüüa, lendas labidas suure hooga läbi liiva koopasse.

Jüri haaras kohe tööriista ja hakkas kaevama. Mõne hetke järel puudutas ta labidas kolksudes kaevajate omi ja sealsamas tekkis üsna suur avaus liivaseina, millest Jüri ja Eerik vabalt läbi mahtusid.

„Isa!“ Nagu nool lendas Eerik dr. Meristele kaela.

„Mu poiss, mu kallis poiss!“ surus see poega vastu rinda.

Jüri, kellele olid niisugused tundeavaldused võõrad, ei osanud esialgu midagi ette võtta ja kuulas vaikselt ema pehmet noomimist pealt. Siis meenus talle aga leitud varakast ja Peep mõldriga ronisid sellele järele, kuna Jüri ise hakkas koopaavaust suurendama.

„Isa, kas me oleme nüüd väga vaesed?“ päris Eerik sosinal, kui kedagi läheduses polnud.

„Jumal tänatud, kõik läks hästi,“ ütles dr. Meriste ja ohkas sügavasti, mõeldes möödunud päevade hirmutavale varjule. Viimasel silmapilgul oli ta saanud laenu oma koolivennalt, kolonel Eeritsalt, ja nii oli nende varandus jäänud müümata.

„Nüüdsest peale ei tee ma enam midagi niisugust,“ sosistas Eerik isale kõrva.

Vahepeal olid mehed raske kasti päevavalgele vedanud. Peep katsus seda labidaga lahti kangutada, aga ei suutnud. Kast oli väga tugevasti ehitatud. Kaane küljes rippus suur roostetanud lukk. Ei jäänud muud üle, kui Jüri pidi jooksma koju kirve järele, ja kui siis sulane sellega paar korda tugevasti vastu vana lukku pörutas, prahvatas see lahti.

Kõik ruttasid ärevuses varanduselaeka juurde. Kõikide pettumuseks polnud kastis midagi muud, kui tumedaid vaskrahatükke igas suuruses ja kujus. Neid oli seal ümmargusi ja kandilisi, aukudega ja ilma.

„Kae tühja, mille pärast me nii palju vaeva nägema pidime,“ sülitas Peep.

Aga raha sinna jätta karjapoistele laiali loopida ka ei raatsitud ja nii veeti kast kuuse varju ning visati peale paar labidatäit liivagi.

Õhtul läks Peep hobusega metsa, upitas raskasti vankrile ja tõi koju, kus ta mõni aeg seisis rehe all nurgas. Hiljemini anti kogu aare muuseumile.

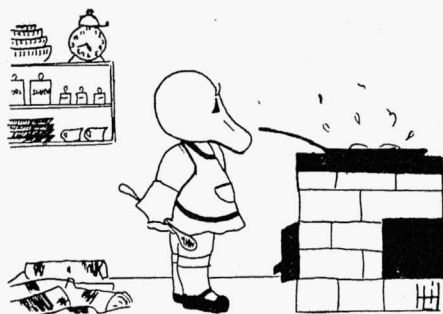
Eerikule oli ükskõik, mis kastis leidis. Peaasi, et isaga oli kõik hästi läinud. Ja veel kord töötas ta endamisi, et tahab edaspidi isale ja ka kõikidele teistele inimestele valmistada ainult rõõmu ja heameelt.

Oma töötust pidas ta täpselt ja seetõttu sai temast kuulus arst, nagu oli isagi, ja samuti nagu isa ei saatnud ta vaeseid inimesi ukse tagant minema, olgugi et nendel polnud võimalik abi eest tasuda.

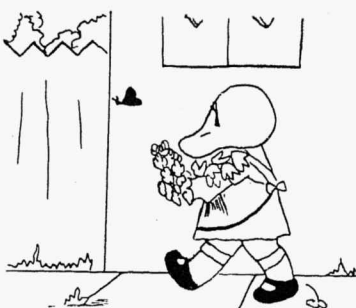
(Lõpp.)

Piilu ema sünnipäev

Helga Imelik, 13-aastane



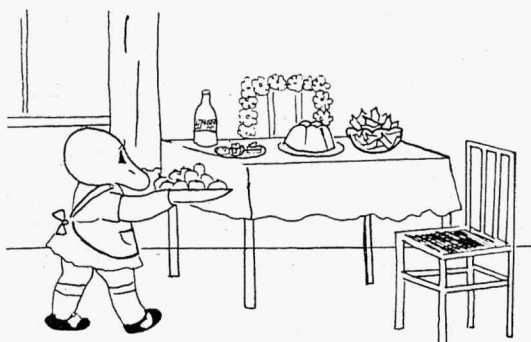
Piilul köögis kohvi keeb,
praepannil kooki teeb.
Täna sünnipäev on emal,
sellepärast kiire temal.



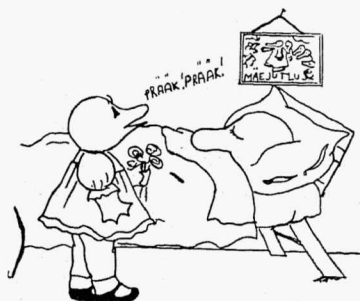
Hommik — õige vara veel,
Piilu juba turult teel.
Lilli terve kuhja ta
ostnud oma rahaga.



Ehtida on tool ja tuba,
aga kell on seitse juba.
Tool saab suurepärase,
sünnipäeva kohane.



Laual kompvekid ja koogid,
tort ja karastavad joogid.
Piilu laual korda loob,
viimaks kohvi sisse toob.



Kõik sai valmis vara veidi;
paneb selga uue kleidi.
Tahab ema ärata
unest üles lauluga.



Emal väga hea on meel,
aga kõike ei teagi veel,
et on teises toas kooki,
iga sorti teisi roogi.

Enne jõulu

J. Palm

Askeldati ammu juba
jõulumehes majas.

Asju täis sai ait ja tuba —
neid tal kõiki vaja.

Seal on laevu — pikad mastid,
rodu raudteeronge,
pallid kirjud, kombukastid,
küpsiseid ja kooke.

Jõuluõhtul, siis kui lakkab
tegu, töö ja kära,
kuu see vaatab metsa takka,
tähistaevas särab,

kes seal hilju tee peal kuleb,
kes käib teed veel pikka?
See on jõulumees, kes tuleb,
kaasas kingid ikka.

Tuletab siis Ats ja Oti
jõululaulu meele.
Jõuluvana, kandes kotti,
tuleb meie teele.

Anne-Maria jõulurõõm

Johannes Kaup

Nänn oli kõige vanem ja Anne-Maria kõige noorem elanik Kuusemäe metsatalus. Kõik teised olid vanuselt nende vahepealsed. Kõik Kuusemäe metsatalu elanikud olid omavahel suured sõbrad, aga kõige suuremad sõbrad olid siiski nänn — peremehe seitsmekümneaastane ema — ja Anne-Maria — nänni kuueaastane pojatütar. Kuusemäe peremehel Andresel oli küll ka poeg Aadi, kuid see käis juba linnas koolis ja kandis uhket vormimütsi. Kodus käis Aadi üsna harva ja oli siis ikka tõsine, just nagu täismees. Ta oli ju ka peaaegu täismehes pikkune juba.

Sügisel kujunes ikka nii, et Anne-Maria ronis juba varakult õhtuvidevikus nänni põlvele, asetas sellele kaks kätt ümber kaela, sirutas selga pisut tagurpidi, nii et ulatus selgesti vaatama vanaema kortsulisse näkku, ja palus:

„Vanaema, jutusta nüüd jälle muinasjutte — valgest karust ja haldjast ja...“

Nänn küll vahel tõreles, et Anne-Maria muud ei tahagi kui aina kuulata muinasjutte, kuid jutustas siiski. Vahel jutustas ta koguni mitu tundi järjest, nii et Anne-Maria linalakk peake vajus väsinult vanaema õlale ja nännil tuli Kuusemäe kõige noorem võsu kanda voodisse patjade vahele.

Kui maad kattis juba valge lumi ja kuu sõudis öösiti võidu rebestunud pilvedega külmal taeval, ütles nänn ühel õhtul Anne-Mariale:

„Ei mul nüüd olegi sulle enam midagi jutustada — juba mul kõik jutud räägitud. Nüüd varsti tulevad jõulud. Sul tuleb nüüd olla hea ja sõnakuulelik laps, siis tuleb jõulumees. Ja kui õpid veel lugemistki juurde, küllap ta toob sulle siis raamatu, kust leiad veel ilusamaid muinasjutte.“

„Jõulumees,“ mõtles Anne-Maria nii valjusti, et nänn seda selgesti kuulis. „Kas samasugune pika valge habemega, nagu käis mullu?“

„Ikka pika valge habemega,“ kinnitas nänn. „Jõulumees on alati pika valge habemega, vahel on tal koguni jääpurikad habemes.“

Anne-Maria mõtles nüüd mõne silmapilgu ega lausunud sõnagi.

„Soosaare Ants ütles, et temale tulevat ka kindlasti jõulumees,“ jutustas siis Anne-Maria õhinaga, „tema teinud mitu heategu ja ema öelnud, et nüüd tuleb küll jõulumees kindlasti.“

„Nojah,“ arutas ka nänn asjatundlikult, „siis pead sinagi tegema mõne heateo, muidu jõulumees jääbki kogu jõuluööks Soosaare Antsu külaliseks. Ants on tragi poiss.“

Ega Anne-Maria kindlasti ei teadnud, kas Ants on tõesti tragi poiss, kuid nänn ütles seda tõsise näoga ja Anne-Maria uskus iga ta sõna, sest nänn ei valetanud kunagi. Need kolm ei valetanud — nänn, ema ja isa. Anne-Maria tahtis aga nüüd kindlasti teha mõne heateo, sest Soosaare Antsust ei tahtnud ta halvem olla ja see oleks päris paha, kui jõulumees jääks kogu jõuluööks Soosaarele.

Kaua pidi aga Anne-Maria ootama, kuni avanes võimalus esimeseks heateoks. Jõulud hakkasid juba lähenema ja Kuusemäel algasid jõulu-ettevalmistused. Veeti puid ja heinu ja varsti pidi saabuma jõulupuhkusele ka Aadi. Juba istuski Kuusemäe truu öövalvur Tommi teeotsal ja nuuskis hoolikalt selles suunas, kust oodati Aadi ilmumist. Tommi oskas alati joosta Aadile juba poolele teele vastu.

Siis ühel päeval tuli isa, Kuusemäe peremees Andres, puukoormaga metsast, tuues kaasa suure hulga pähkleid.

„Ei tea,“ arutas ta tuppa jõudes, „kes neid pähkleid oli peitnud sinna vanasse rähniauku, aga sealt me nad leidsime, kui saagisime kõrval kuivanud kuuske.“

Ega Anne-Mariagi võinud teada, kellele kuulusid need korralikult valminud toredad pähklid, mida oli lausa rõõm süüa, kui isa oli vabastanud tuuma koorest. Siis tuli aga Anne-Marial kõnelus pähklite pärast nänniga ja see näis teadvat pisut rohkem.

„Eks see orava tagavara ole,“ arvas vanaema. „Oravad ju koguvad suvel puusse pähkleid, et talvel oleks võtta. Ega seda keegi muu tee.“

„Oravad!“ imestles Anne-Maria ega söönud enam edasi. Ei puudutanud ta pähkleid ka siis, kui nänn ise teda selleks sundis. Vaatas ainult

maitsevaid mügarikke ja arutas midagi endamisi.

„Ei oravad oota pähklite valmimist,“ seletas isa vahele. „Vahel on nii, et tuum pähklil alles nagu ivake sees, aga oravad juba kühveldanud põõsa puhtaks.“

Ent vanaema ei nõustunud poja arvamusega.

„Inimesed seda vahel arvavad jah,“ ütles ta, „aga ega see õige ole — orav võtab ikka ainult täiesti valminud pähkli.“

Ja Anne-Maria uskus nänni rohkem kui isa, sest isa oli seda vist kuulnud kelleltki võõralt ja küllap see võõras tahtis isa petta.

Järgmisel päeval ilmus Kuusemäe õunaaeda üksik hall orav. Istus õunapuu ladvas, hüppas oksalt teisele ja tuli päris akna lähedale. Kõik nägid teda, ka Anne-Maria ja nänn, ja viimane tähendas:

„Näe, just nagu teaks teine kohe, et pähklid siin!“

Siis jõudis ka Anne-Maria otsusele. Ta läks vanaema juurde, katkestas selle ketrustöö ja küsis:

„Vanaema, kui need on orava pähklid, siis oraval ei olegi nüüd enam midagi süüa?“

„Võib-olla on tal tagavarasid rohkem,“ oletas nänn.

„Aga kindlasti sa ei tea?“ päris Anne-Maria edasi, sest teda ei rahuldanud saadud vastus.

„Ei, kindlasti ma seda küll ei tea!“ vastas vanaema.

„Siis orav ei saagi jõuluajal pähkleid süüa,“ järeldas nüüd Anne-Maria.

Ja vanaema pidi tahtes-tahtmata järele andma.

„Kui rohkem tagavarasid ei ole, ega ta siis ei saa,“ vastas ta.

Möödus mõni minut, siis leidis Anne-Maria järsku:

„Aga kui nüüd pähklid viia tagasi sinna puu juurde, siis on hea meel oraval ja... jõulumehel ja...“

Nänn puhkes naerma.

„Kes nüüd seda enam!“ püüdis ta laita. „Eks orav saa läbi ka pähkliteta — tal on ju käbisid ja puukasve ja kõike muud.“

Kuid Anne-Maria oli oma otsuses kindel. Ta jäi alles siis rahule, kui isa ütles mõne päeva pärast, et ta tõesti viinud pähklid tagasi metsa.

Järgmisel hommikul leidnud ta sealt hulga oravajälgi ja pähklid olnud kadunud.

Samal päeval jõudis ka Aadi jõulupuhkusele ja Anne-Maria rõõm oli mitmekordne. Õhinal rääkis ta loost vennale ja see naeratas sõbralikult, silitades Anne-Marial pead, nagu tegi seda isagi. Vend oli ju ka peaaegu isa pikkune.

„Alati peab olema tragi head tegema,“ ütles ta, „sest mine sa muidu tea, kes su võib üle lüüa, ja siis oledki jõulurõõmust ilma.“

Anne-Maria uskus seda, sest see oli peaaegu sama, mida oli öelnud nänn. Ta muutus pisut vaiksemaks ja istus nüüd tihti akna all. Küllap Anne-Maria ootas oravat uuesti aeda ilmuvat, kuid see ei tulnud enam. Ainult valge ja vaikne lumi täitis aeda ja lamas puudel ning põõsastel. Aeg-ajalt langes teda okstelt alla ja aeg-ajalt sadas juurde. Ainult üksikuid tihaseid lendas ringi aiavaikuses, istudes mõnikord aknalauale ja vaadates läbi klaasi.

Võib-olla oleks Anne-Maria tegevusetus kestnud veel kaua, kui Aadi poleks astunud akna juurde ja alustanud juttu.

„Sa tihaseid ei toidagi?“ küsis ta naeratades. Anne-Maria vaatas vennale näkku.

„Võiksid siduda lihatükikese nõöri külge ja asetada läbi akna — küllap siis näed tihaste rõõmu,“ soovitas Aadi.

Venna soovitus meeldis Anne-Mariale nii, et ta otsekohe ruttas seda täitma. Ja kui siis tubli lihatükk, mille ema heldekäeliselt lõiganud, kõlkus vanaema abiga nõöri otsa seotult väljaspool akent, ei lahkunud Anne-Maria akna juurest peaaegu kogu päeval. Kümnekond ja enamgi tihast tiirles akna taga, näppides tüki-kesi neile antud toidust. Tihaste hulgas lendles hallikuuelisi varblasi ja kord lendas arvukas parv punakirjusid leevikesi akna alla õunapuule. Asjatult ootas aga Anne-Maria neid lihatükikese kallale — leevikesed jäid õunapuule, püüdes leida toitu selle okstelt. Leevikeste seesugune võõristamine segas aga Anne-Maria rõõmu. Kui ta siis pöördus vanaema poole, seletas see tõsiselt:

„Ei, leevikesed küll liha ei söö. Neile tuleb anda väikesi seemneid — naeriseemneid, peedi-seemneid...“

Anne-Maria mõtles viivuke aega.

„Siis tuleb neile seada üles seesugune lauake, nagu on Soosaare aias,“ leidis ta ja

lisandas: „Kui viimati käisin Soosaarel, siis Ants näitas.“

„Seesugune lauake jah,“ oli nänn nõus Anne-Maria mõttega. „Lindude söötmiseks peavad lapsed talvel ikka panema üles seesugused lauakesed. Ega lindudel talvel toitu külluses ole, nüüd ju kõik lume all.“

„Siis on neil jõuluajalgi kergem,“ täiendas Anne-Maria. „Ja kevadel jälle tuleb kuldnokkadele teha pesakaste. Mis sa arvad, vanaema, kas isa teeb kevadel pesakaste ja kas kuldnokad siis tulevad meie aeda?“

„Kui palud, küll isa siis teeb ja küll kuldnokad tulevad kah, — nad ju armastavad häid lapsi,“ teadis nänn ja see teadmine rõõmustas Anne-Mariat, kes nüüd otsekohe ruttas Aadi palvele. Ega viimasel jäänudki muud, kui nõustuda ja asuda valmistama lindudele toidulaudu.

Anne-Mariale oli see päev tõeliseks rõõmpäevaks. Kogu töö kestel ei lahkunud ta venna juurest. Öhtu eel oli valmis kolm toidulauda ja kui Aadi need oli kinnitanud aeda õunapuudele, ootas Anne-Maria kaua ja põksuva südamega akna juures. Kas linnud lähevad sööma? Mõned neist lendasid üle aia ja puude. Korraks uskus juba Anne-Maria, et nüüd! Kuid ei — isegi varblased näisid kartvat valgeid lauakesi. Ent toit oli meelitav ja pikkamööda julgeti läheneda lauakestele, millel viimaks asuti juba lööma korralikke lahinguid. Anne-Maria seisis kogu aja akna juures ja plaksutas rõõmust käsi.

Nõnda möödusid jõluueelsed päevad Kuusemäel. Kõigil oli toiminguid ja omajagu rõõmu. Lõpuks tuli jõululaupäev ja jõulusaun. Ja kui Anne-Maria saabus õhetavana saunast, leidis ta eest — jõulupuu. Seesuguse suure ja toreda, millist Kuusemäel polnud seni veel nähtud. Ei olnud seni ühelgi Kuusemäe jõulupuul olnud ka seesuguseid toredaid ehteid. Kogu jõulupuud katsid sätelevad ingljuuksed ning nende vahelt sädeles Anne-Mariale vastu linde ja lennukaid, kuldkäbisid, hõbedasi õunu, tähti ja tähekesi — Anne-Maria ei teadnudki kõikide nende esemete nimesid, ei teadnud ka nänn, kuigi ta püüdis anda Anne-Mariale seletusi. Alles Aadi teadis jutustada rohkem. Ja otse kuuse ladvas istus suur sädelev orav, paberileheke käppade vahel.

Kui siis kõik olid kogunenud jõulupuu ümber ja küünlad juba süüdatud põlema, tõi Aadi paberileheke alla ja luges:

„Armas väike Anne-Maria!

Kõik linnud ja oravad tervitavad Sind jõululaupäeval ja soovivad Sulle rõõmsaid jõulupühi! Orav Käbihövel, kellele Sa saatsid tagasi tema talvise toidutagavara, ei unusta Sind kunagi ja jääb ikka talu kaitsevaimuna Kuusemäe lähedusse. Pesa ehitab ta endale Kuusemäe õue alusele kõrgele tihedale kuusele, kus Sa alati võid vaadelda väikeste oravate kasvamist ja mängimist.

Armasta aga, väike Anne-Maria, linde ja loomi, siis õpid armastama ka inimesi, Sind armastatakse siis ka ja Jumal hoiab Sind alati. Tee väikesi heategusid, sest need on Jumala silmis suured. Sulle tänulikud

oravad ja linnud.“

Anne-Maria vaatas kordamööda otsa nännile, Aadile ja emale ega teadnud, mida öelda seesuguse kirja kohta. Isalegi oleks ta vaadanud samuti nõuküsimiselt otsa, kuid isa oli veel väljas. Kui Aadi ulatas paberileheke Anne-Mariale, näppis ta seda kaua.

Siis kostsid ukse taga kobistavad sammud ja kõik muutusid tähelepanelikuks.

„Jõulumees vist,“ sosistas Anne-Maria ja nihkus üsna nänni juurde.

„Eks ta jõulumees vist ole küll,“ arvas ka nänn ega eksinud, sest samal silmapilgul avanes uks ja kasukas mehekogu pika valge habemega astus ruumi, kandes seljas kotti ja kaenlas suuski.

Kuni jõulumees kohmitses veel ukse juures, sosistas Anne-Maria vanaemale:

„Meile tuli ta enne. Need on Soosaare Antsu suusad. Ema olevat Antsule öelnud, et jõulumees toob talle kindlasti suusad.“

„Eks tal ole siis midugi Soosaarel käimata,“ vastas nänn samuti sosinal ja lisas: „Kui ta sinult nüüd midagi küsib, ole aga siis hästi tragi!“

Kuid sedapuhku oli vanaema pisut eksinud, sest jõulumees, kui ta oli jaganud kõigile pakke ja pakikesi, võttis ka suusad kaenlast ja ütles:

„Ja siin on siis veel midagi — Anne-Mariale!“

Ja ulataski väikestele tüdrukule paari ilusaid suuski, mida see juba ammu oli igatsenud.

Talvel

J. Palm

Põllul, niidul lumi, jää,
külmakäsi kare.
Lastel taas taas soe ja hää —
hubane nüüd tare.

Õues ulub tuulepill,
ajab hangi kokku.
Aknaklaasil lumilill,
külm lööb aias lokku.

Metsast lendas linnuke
väike, arglik õue.
Külmakäsi temale
poeb juba põue.

Maailm külmavaludes
oigab, ägab aga.
Linnukene paludes
ootab akna taga.

Mets on raagus, lumes maa,
eluks puudub ala.
Akna taga paluja
ootab leivapala.

Suus tal härras palveke:
Toidupala kannal
mulle, tillu linnule,
raasukesi anna!

Oodata ei lase siis
väikest võõrast kaua,
Ats ja Annikene viib
palukesi laualt.

„Kevadel, kui lilled, puud,“
lind nii ütles neile,
„sillerdab mu väike suu
tänu laulu teile.“

Anne-Maria silmad särasid, kohmetult tegi ta jõulumehel nixu ja ütles vanaema abiga veel ühe salmikese. Siis lahkus jõulumees pea-aegu päris tühja kotiga ja varsti selle järel ilmus tuppa ka isa, kes saanud hobuste söötmisega valmis. Ei, tema ei olnud näinud jõulumest, isegi õuel mitte. Ja Tommi polnud kordagi haugatanud. Või Anne-Maria sai siis kohe uued suusad! Ja mis siis see peaks olema? — Anne-Maria suuski vaadeldes leidis isa nende juurest kirjake:

„Anne-Mariale, et tal oleks kergem pääseda läbi lume toidulaudade juurde aeda ja tagasi.

Tänulikud linnud.“

Seegi kirjake oli Anne-Mariale üllatuseks, kuid juba oli ta mõte rännanud teisale.

„Siis Soosaare Ants ei saanudki jõulumehelt suuski, nagu Antsu ema oli arvanud!“ hüüdis Anne-Maria.

„Ju sina olid siis ikka veel parem laps kui Ants, kott oli, jah, jõulumehel lahkumisel päris tühjavõitu,“ vastas sellele Anne-Maria kõige suurem sõber, nänn.

Anne-Maria ei vastanud sõnagi, sest suur jõulurõõm sulges väikese tüdruku suu. Kui isa keeras lahti raadioaparaadi, kostis sealt kirikukellade kumedat heli ja paljude, paljude häälte mahedat laulu:

„Jõulurõõm ja jõulurahu
täidab maa ja südamed,
üle välja jõulinglid
kodudesse lendavad...“

Anne-Maria asetas küünarnukid raadioaparaadi ette lauale ja toetas näo kätele. Nii jäi ta kuulatama kaugelt tulevat laulu. Jõulurõõm ja jõulurahu olid täitnud ta väikese südame kuhjaga.

„PÄIKEST“ võib tellida igast kuust alates
3-ks, 6-ks ja 12-ks kuuks.



India kilp-
ninasarvik tuleb
suplemast. See kuu-
lub juba maakera harul-

daste loo-
made hulka.
Umbes 300 elab ta
sugulasi Ees-India põhjaosas.

Poiste rivilaul

K. Maid

Tara-pamp-pamp! Tara-pamm!
Parem! Vasak! Otsesamm!
Käigul poisid, rinnad ees,
higi voolab otsa eest.
Seljad sirgu! Otse-vaat!
Takti hoiab trummisaat.

Kus ka lähme — vabaks tee!
Läbi pori, läbi vee.
Tasem sammu! Paigal — marss!
Siis vaid jälle: Otse — marss!
Kõrvus tuulte võimas hulg,
kärmas iga poiss kui sulg.

Käsku täidab iga mees,
püüab teistest olla ees.
Täpsus, kiirus, käsutäit —
silmis vaimustuse läit.
Laulud lahti! Avat suud,
kuulutama jäävad puud.

Platsil käidud jälle tuur,
saabund lõunavahe suur.
Kodus ootab ema, vend, —
kooliõuelt algab lend.
Minnaks' koju, otsesamm!
Tara-pamp-pamp! Tara-pamm!

Meie oma kaastöö

Villi suupill

O. Amon

Sünnipäevaks väike Villi
isalt kingiks sai suupilli,
Villi on nüüd pillimees,
kõnnib uhkelt, rind tal ees.

Villi pilli mängib juba
nii, et mängust kõlab tuba, —
aga veel ei oska ta
ühtki viisi mängida.

„Kui ma selgeks õpin viisid,
siis kõik Naabri-Jukud, -Liisid
kutsun mängu kuulama,
pilli saatel tantsima.

Siis meil tuleb tore pidu,
mis teeb kõigile suurt lõbu;
siis kõik lapsed üheskoos
pidutsevad rõõmuhoos.“

Nõnda räägib väike Villi, —
hoolega ta õpib pilli,
puhub pilli sealt ja siit,
õpib rõõmsat tantsuviit.

Toas

O. Amon

Tuba on nii soe ja vaga,
toas on olla hubane.
Tasakesi akna taga
laulab, mängib tuuleke.

Rütmiliselt seinal tiksud
ajanäitaja ehk kell.
Ahi nurgas sooja õhkub,
üksik säde särab leel.

Põrandal, kesk puhast tuba,
seisab mänguasju reas;
lapsed rõõmsalt, lõbusana
askeldavad nende seas.

Ahju ääres istub isa,
lastega ta kõneleb.
Laua juures õmbleb ema,
lastele ta rõivaid teeb.

Tuba on nii soe ja vaga,
tiksumes kell seinal käib.
Toal kõik aknaruudud aga
külmal on maalind lilli täis.

Ebaõnnestunud parvesõit

A. Koplivee, 14-aastane

Möödunud suve augustikuus, kui meie karja-
maal asetsev nõgu veega täitus, otsustasime ven-
naga parve ehitama hakata. Parve aluse valmis-
tasime roigastest ja plankudest, millele kinni-
tasime masti. Vajasime veel purje, milleks
arvasime hästi sobivat voodilina, ja sõit võis
alata. Esimesel päeval ma muud ei teinud kui
sõitsin parvega, millest ma olin väga vaimusta-
tud. Öösi ei saanud hästi magadagi ja kui sain,
siis nägin aina parvetamisest und.

Õnnetus ei käi kive ega kände mööda, vaid
tungib ikka inimeste hulka, ütleb vanasõna. See
sai pea ka minu juures tõeks — tuli kui halb,
kutsumata külaline.

Ühel päeval, kui ma vennaga parimas tujus
parvetasin, kukkusin parvelt kõhuli vette. Õnne-
tuseks sattusin just sinna, kus loomad olid kui-
val ajal tallanud maa auklikuks, ning mu riided
määrduisid üleni poriga. Üks-kaks-kolm olin
uuesti jalul, riietusin lahti ja riiete pesemine
ning kuivatamine algas. Vend jooksis koju, et
mulle salaja midagi söögipoolist tuua, sest ma
ise ei julgenud koju minna ja lõunastamisaeg
oli juba ammu möödas. Vanemaile käskisin
öelda, et ma parandan parve.

Istusin vaikselt mäekünkal. Äkki nägin, et
üks väike poiss sammub minu poole. Ma ei taht-
nud, et poiss mu ära tunneks, sest siis ta võib
minu õnnetusest kogu külale rääkida. Kahmasin
pori pihku, millega määrisin näo ning keha üle,

ja tormasin hirmsa kisaga poisile vastu. Viimane karjatas ja jooksis metsa, nii et päkad välkusid. Rõõmutsesin, et oskasin sooritada sellise nalja. Puhastasin enda kiiresti porist. Püksid olid ka juba päris kuivad ja võisin nad jalga tõmmata.

Vend tuli varsti tagasi, tuues kartuleid, soolasilke ja muud, mis näppu oli sattunud. Tegin tule üles ning asusin toitu valmistama. See valmis, algas söömine. Toit maitses hästi, sest kõht oli väga tühi. Kõigele lisaks söin veel kukerpuu marju, nn. „paburitse“, ja kõht oli veel rohkem täis kui kodus süües.

Riided olid aga visad kuivama. Pidin tüki aega ootama, enne kui võisin nad selga panna ja koduteele asuda. Teel mõtlesin kogu aeg oma ebaõnnestunud parvesõidust, sellega seoses olevaist tagajärgedest ja sellest, mis mind veel kodus võib oodata.

Lumi

H. Parss, 13-aastane

*Esimene lumehelve
jumalaga jätab pilve.
Tasa, tasa liugleb ta,
kui ei peakski ruttama.*

*Liugleb teine, kolmas, neljas,
valgeks muutub rohi haljas.
Üha juurde tuleb lund.
Putukad, head talveund!*

*Oi, kui lumi juba maas,
järvi katab jääne kaas,
raagus vana vahtrapuu —
tuleb oodat jõulukuu!*



Uus klubiliige Ülo Järv Haapsalust.

Vastused „Päikese Klubi“ liikmetele.

K a n n i k e. Võid saata kõike, mis sul seal on, jutte, luuletusi ja mõistatusi. Kui sobivad, siis avaldame kohe.

Ülo Järv. Juttu väikesest autost meil praegu kahjuks pole. Aga kui keegi kirjutab, siis avaldame hea meelega.

Vinetau. Võib-olla leiad endale kustki mujalt parema varjunime. „Vinetau“ pole õieti kirjutatud. Kui see siiski sulle meeldib, siis otsi see nimi raamatust välja ja vaata, kuidas see kirjutatakse.

Iivi Rae Järva-Jaanist, kõigest 5-aastane „Päikese“ sõber, kuid loeb juba täiesti veatult ja teab kõike, mida algkooli esimeses klassis nõutakse. Suurem tüdruk on tema õde.





Vasemal: „Päikese Klubi“ liige „Beebi“ Pärnust. Soovib kõigi klubiliikmetega sõprust ja Ullabellaga kirjavahetust.

Paremal: Gunnar Viikmaa Nõmme-Kivimäelt. On 9-aastane ja õpib Kivimäe algkooli 2. klassis. Klubi liikmeks astudes soovib kõigepealt sõprust teha margikorjajatega.

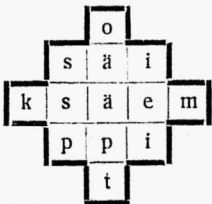


Õnnehaldjas, „Päikese“ toimetuse ja talituse soovivad kõigile „Päikese“ lugejatele ja sõpradele hästi toredaid jõulupühi.

Mõista, mõista, mis see on!

Tähtmõistatus.

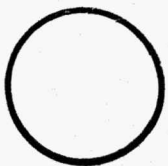
Antud ülesandes tähed õieti ümber paigutada, nii et saaksime keskmisest reast ülalt alla lugedes tuntud taevakeha nimetuse ja paremalt vasemale:



1. Kaashäälik.
2. Lamba hääliitsus.
3. Tarvitatakse hobuse sõidule ergutamiseks.
4. On puul.
5. Täishäälik.

Kuidas teete seda?

Jukul on täiesti ümmargune plekitükk. Ta tahab plekitüki keskele puurida auku, aga ei tea, kus plekitüki keskpunkt asetseb. Tal on parajasti käepärast ainult täisnurkne kolmnurk ja tükk peenikest niiti, sirkel puudub. Juku mõtleb ja leiab lõpuks siiski lahenduse.



Missugune see on?

Ülesanne.

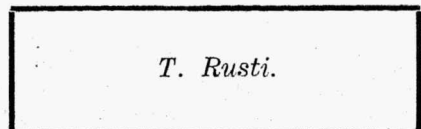
Kõvapähkel

1. + — + + — — . Eesti riigimees ja professor.
2. + — — + — + . Riik Euroopas.
3. — + — + — . Kõögivili.
4. + — + — . Ilmakaar.
5. + + — + — . „Päikese“ peatoimetaja.
6. — + + — — + — . Jõgede ääres elav loom.
7. — + — — + — — . Linn Eestis.
8. + — + — + — + . Laht Eestis, mille kaldal leidub fosforiidikaevandus.

Ülalt alla — ajaleht Eestis.

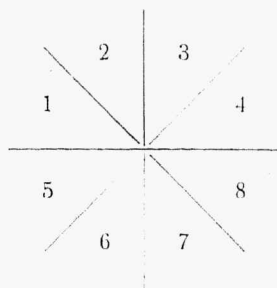
Antud ristid ja kriipsud asendage tähtedega nii, et iga risti kohta tuleks täishäälik ja kriipsu kohta kaashäälik.

Nimekaart-mõistatus.



Leidke selle mehe huvitav elukutse!

Silpmõistatus.



Numbrite asemele panna kahetähelised silbid, nii et saaksime vastavate numbritega näidatud silpe kokku lugedes järgmised sõnad:

1 + 5. Antakse teenete eest.

2 + 7. Katab talvel maad.

3 + 6. Mittesoolane.

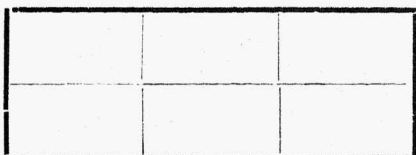
1 + 2 + 3 + 4. Elamu maal.

5 + 6 + 7 + 8. Juuste kammimine.

Ruutmõistatus.

Beebi

Leili tuli suure jooksuga klassi. Ta kutsus kõik oma kaasõpilased enda ümber ja joonistas tahvlile kuus ruutu:



Siis ta ütles: „Kustutage siit ära viis väikest joonekest, nii et järele jääb kolm ruutu.“

Kõik õpilased arutasid seda asja, aga siis ütles Arno: „Andke siia, mina teen,“ ja tegigi.

Katsuge teegi, armsad sõbrad!

Viimaste numbrite hinnavahe tõttu saadetakse kõigile 1938. a. tellijaile (et nad poleks halvenemas seisukorras kui üksiknumbritõ ostjad) jõuluringiks koju kätte vähemalt 50-sendine raamat seeriast „Nelikümmend „Kuldkirja“ noorsooraamatut“.

„PÄIKE“ ilmub üks kord kuus. Tellimishinnad: 12 kuud — kr. 3.50, 6 kuud — kr. 1.80, 3 kuud — kr. 0.90. Välismaale: 12 kuud — kr. 5.50, 6 kuud — kr. 3.—, 3 kuud — kr. 1.50. Kuulutuste hinnad: sisemised kaaneküljed — $\frac{1}{4}$ lk. kr. 100.—, viimane kaanekülg kr. 120.—. Tekstis: $\frac{1}{4}$ lk. kr. 140.—, $\frac{1}{2}$ lk. kr. 70.—, $\frac{1}{4}$ lk. kr. 35.—. **Kuulutusi** võtab vastu reklaamkeskus „Reka“, Tallinn, V.-Posti 1, ja abitalitus Tartus, Suurturg 15—2.

Tegev ja vastutav toimetaja L. Tigane. Peatoimetaja ja väljaandja K. S. Einer. **Kirjastus „Kuldkiri“.** Posti jooksev arve nr. 737. Toimetus ja talitus: Tallinn, Harju 20. Tel. 410—47. Abitalitus: Tartu, Suurturg 15. Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised ja ajakirjandusekontorid. — Tarvitamata käsikirjad tagastatakse, kui neile on juurde lisatud vastaval arvul postmarke.

Postiaadress: „Päike“, Tallinn, pk. 462.

Nimekaart-mõistatus.

Nimekaardil on järgmine nimi:

A. U. Tõknar

Kas nimekaardi omanik on mees või naine?

Eelmises numbris ilmunud mõistatuste lahendused.

Ruutmõistatus.

1. Orav. 2. Regi. 3. Agar. 4. Virk.

Nimemõistatus.

Poiste nimed on Artur ja Otto.



Tõlke on u. „Jõuluüllatus“ on kahjuks juba eesti keeles ilmunud. „Prints Tity“ ja „Inetu Brigitte“ vananenud stiilis jutud. Ei saa tarvitada.

K. P. Viljandis. „Kaks sõpra“ ilmub vast edaspidi.

Heino. Kui tõlgite midagi, siis tuleb ka juurde kirjutada, et töö on tõlgitud.

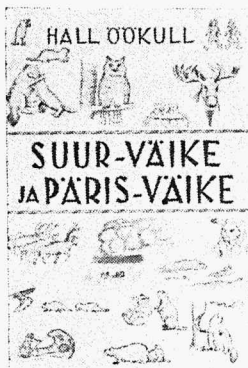
E. M. Tartus. Ei saa tarvitada.

J. E. K. Saatke enne siia, peame enne töid nägema, kui saame nende üle otsustada.

UUDIS

Puhast ja ülendavat jõulurõõmu

valmistab noortele



HALL ÖÖKULL:

SUUR-VÄIKE

ja

PÄRIS-VÄIKE

Hind Kr. 2.20;

köites Kr. 3.20.

Kõigi Jumala loodud olendite vastu armastust äratav raamat. Kaasakiskuv ka täiskasvanuile. Rikkalikult illustreeritud. Kolme aastaga ilmunud 12 keeles.

Kirjastus „KÜLV“ Nõmmel

Pealadu: rmtkpl. „Sõnum“, Tallinn,
Pärnu mnt. 32.

Ilmus trükis

mag. A. V. KÕRVI

Õpilase võõrsõnastik

IV trükk, mis on muutmata äratrükk III trükist.

Raamat on Haridusministeeriumi; poolt koolidele esimeses järjekorras soovitatud.

Seni on raamat kõigis keskkooli ja algkooli viimaseis klassis kõige soojemat poolehoidu leidnud. Teos on väga tarvilik neile, kes lähevad edasi keskkooli, et olla võistlusvõimelised keskkooli esimeste klasside õpilastega, kuid veel tarvilikum on ta neile, kes pärast algkooli lõpetamist ellu astuvad. Mõnelgi jääb ta peaaegu ainsaks käsiraamatuks ajalehtede, kuukirjade ja kõigi kirjanduslike ning teaduslike teoste lugemisel.

Üksikmüügil raamatu hind kr. 1.25,

koolide kaudu tellimisel soodustatud hind kr. 1.—.

Tellimisel võib raha tasuda kirjastus „Kuldkirja“ posti jooksvale arvele nr. 737 või raha saata kirjastusele postmarkides.

Kirjastus „Kuldkirja“

Tallinn, Harju 20. Telef. 410-47

Huvitav võistlus

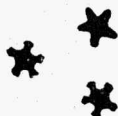
„Päikese“ eeltellijate vahel.

Osa võtta võivad kõik, kes eeltellimise annavad ära 1. jaanuariks 1938. a., vastates ringkõsimeelsele:

Miks tellin endale „Päikese“?

Tabavamate vastuste saatjate vahel jagatakse preemiadena:

1. Fotoaparaat.
2. Soome saan.
3. Suusad.
4. Karp šokolaadi.
5. Suusasaapad.
6. Tsirklikast.
7. Karp vesivärve.
8. Värvipliatsid.
9. Portfell.
10. Rahatasku.
- 11—20. Nelikümmend „Kuldkirja“ noorsooraamatut.
- 21—30. J. Oro — Kajakad karil.



„PÄIKE“

*Igas koolis, igas kodus,
igas linnas, igas talus
„Päike“ laste õnne alus.*

avab alandatud hindadega celtellimise

II
aastakäik

1939. aastaks.

II
aastakäik

„Päike“, alates ilmumist 1937. a. jõulukuul, on kuni käesoleva ajani võitnud hulga sõpru ning poolehoidjaid, muutudes kõigi eesti laste lemmikajakirjaks. Oma väärtusliku sisu ja kauni välimuse tõttu on „Päike“ soovitatud Haridusministeeriumi poolt koolidele ja raamatukogudele.

1939. aastal

viiakse „Päikeses“ läbi rida uuendusi, avaldatakse ka tekstis mitnevärvilisi pilte ja suurendatakse illustratsioonide arvu. Ühtlasi pannakse veelgi rohkem rõhku sisu mitmekesidusele.

1939. aastal

ilmub „Päikeses“ 1) põnev noorsooromaan, 2) hulk pikemaid ja lühemaid jutustisi, 3) vesteid, 4) kirjutisi laiast maailmast, teaduse ja tehnika alalt, 5) toredaid jutte loomadest ja maakera kummalistelt mandritelt ning saartelt, 6) „Päikese Klubi“, 7) filminurk, 8) mõistatusi ja palju, palju muud huvitavat. Peale muu lugejate kaastöö.

1939. aastal

ilmub „Päike“ nii pildirohkena, nagu seda pole isegi paljudele täiskasvanuile määratud ajakirjad.

1939. aastal

jagab „Päike“ pidevalt tellijate ja mõistatuste lahendajate vahel kinke ning korraldab auhindadega võistlusi.

1939. aastal

kuuluvad „Päikese“ kaastööliste hulka parimad noorte kirjanikud ja kunstnikud, nagu JUHAN JAİK, J. ÖNGO, J. PARIJÕGI, E. TASA, L. TIGANE, INGER URM, S. EINER, A. RULLINGO, J. PALM, J. KAUP, TIIT PÖLDHEIN, H. KAJASAAR, dr. A. REIMAN, R. SAGRITS, E. LEPS, E. ESTAM, A. BACH, B. LUKATS ja paljud teised tuntud nimed.

1939. aastal

valib „Päike“ tõlgetest ainult parimast parimat.

1939. aastal

„Päike“ õhutab lapsi ja noori isetegevusele.

1939. aastal

on „Päikese“ sisu valitud vastavalt 8-kuni 15-aastaste eale.

Üllatuseks

„PÄIKESE“ sõpradele hakkab ajakiri 1939. aastal ilmuma

2 korda kuus,

igal 1. ja 15. kuupäeval, seega 24 numbrit aastas, standard-formaadis, kusjuures tellimishind kuludele vaatamata jääb endiseks. Et ajakirja kättesaadavaks teha kõigile lastele, alandatakse üksiknumbri hinda. Nii maksab „PÄIKESE“ üksiknumber 1939. a. ainult

20 senti.

Tellides tuleb aga ajakiri hulga odavam. „PÄIKESE“ tellimishind on:

12 kuud — Kr. 3.50, 6 kuud — Kr. 1.80, 3 kuud — Kr. 0.90.

Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid, selleks volitatud usaldusmehed, ajakirja talitus, paremad raamatukauplused ja enamik algkoolide juhatajaid.

Soodustatud hinnaalandusega tellimine **1939. aastaks**

ajakirjale „PÄIKESE“ on avatud 1. detsembrist 1938. a. ja kestab kuni 1. jaanuarini 1939. a.

Soodustatud eeltellimishind 1939. aastaks on

Kr. 3.— (kolm krooni)

neile, kes tasuvad selle 1. jaanuarini 1939. a. kirjastus „Kuldkirja“ posti jooksvale arvele nr. 737 või maksavad selle sisse talituses, Tallinn, Harju tn. 20.

Eeltellijad, kes tellimise ära annavad tähtjaks, saavad kaasa hääletada huvitavai võistlusel, kus jagatakse rikkalikult üllatavaid preemiaid. Tingimused selle kohta avaldatakse käesoleva aasta detsembrinumbris.

„Päikese“ pidev levik ja uute jõudude kaasatõmbamine võimaldab järgmisel aastal välja anda ajakirja **täpselt ja regulaarselt** lubatud ilmumispäeval.

**Isad, tellides endale ajalehti, ärge unustage „Päikest“!
Emad, tellides endale ajakirju, ärge unustage oma lapsi!**

Toimetus ja talitus: Tallinn, Harju 20. Tel. 410-47.
Esindus: Tartu, Suurturg 15.

Posti jooksev arve nr. 737. Kirjad: Tallinn, pk. 462.

„Päikese“ kalender 1939

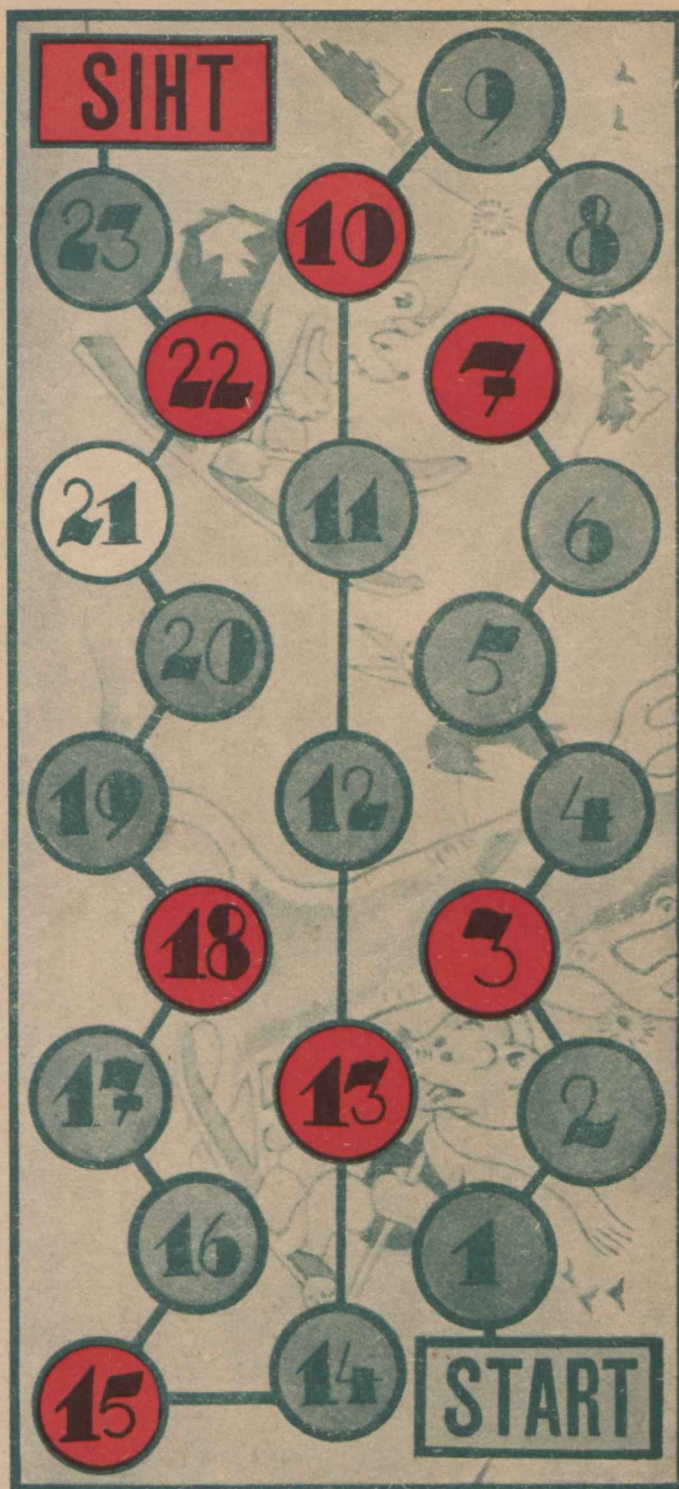
	Jaanu ar	Veebruar	Märts
P.	1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26
E.	2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27
T.	3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28
K.	4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29
N.	5 12 19 26	2 9 16 23	2 9 16 23 30
R.	6 13 20 27	3 10 17 24	3 10 17 24 31
L.	7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25
	Aprill	Mai	Juuni
P.	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
E.	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26
T.	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27
K.	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28
N.	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
R.	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
L.	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
	Juuli	August	September
P.	2 9 16 23 30	6 13 20 27	3 10 17 24
E.	3 10 17 24 31	7 14 21 28	4 11 18 25
T.	4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26
K.	5 12 19 26	2 9 16 23 30	6 13 20 27
N.	6 13 20 27	3 10 17 24 31	7 14 21 28
R.	7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22 29
L.	1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23 30
	Oktoober	November	Detsember
P.	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31
E.	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25
T.	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26
K.	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27
N.	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28
R.	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29
L.	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30

Notsu slalom.

Mängu seletus:

Mängust osavõtjaid on kaks. Mänguks võib tarvitada harilikke „ümbermaailma“ nuppe ja vürflit.

Sõit algab punktist nr. 1 ja lõpeb punktis nr. 23. Kumb osavõtjaist on jõudnud oma nupuga lõpp-punkti varem, on võitnud. Mäng on äärmiselt lihtne ja huvitav. Muuseas ei tohi ka unustada asjaolu, et punase ketta peale sattudes tuleb taganeda viis käiku ja valge nr. 21 peale sattudes tuleb suusatamist alustada otsast peale.



Ärge unustage

„Päikese“ tellimist!